

ගොවිජනතා

25 වෙළුම

3-4 කලාප

2023 ජූලි දෙසැම්බර්

ආර්ථික අර්බුදය සහ
ආහාර සුරක්ෂිතතාවය

වාණිජ කෙසෙල් වගාව සහ
අලෙවිකරණයේ වත්මන් තත්ත්වය

අත මිටි සරු හෙටක් සඳහා
නාගරික කෘෂිකර්මය

යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත්

කොට්ටමිඩා බෝගය

කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය
හෙක්ටර් කොඹිඳුකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

මිල රු.100/-

ගොවි ජනතා

25 වෙළුම් 3-4 කලාප 2023 ජූලි - දෙසැම්බර්

ප්‍රධාන සංස්කාරක
ආචාර්ය ජී.පී. බන්දුල

සංස්කාරක මණ්ඩලය
ඩබ්.එච්.පී. ශාන්ත
උත්පලා ජයසිංහ
තුෂාරා ධර්මවර්ධන

අධීක්ෂණය
එස්.ඒ.සී.යූ. සේනානායක

සංස්කාරක
ඩී.එම්. අසංකා ඉන්දිවර් දිසානායක

පිටු සැකසුම හා නිර්මාණය
ඒ.පී. උදේනි කරුණාරත්න

ප්‍රකාශන ඒකකය
හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු
පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
114, විජේරාම මාවත,
කොළඹ 07.

දුරකතන 0112696981, 0112698540-41
දිගුව 304
ෆැක්ස් 0112691360, 0112692423

පටුන

ආර්ථික අර්බුදය සහ ගෘහස්ථ ආහාර සුරක්ෂිතභාවය	1-5
ඉහළ යන කිරි මිල හමුවේ ශ්‍රී ලාංකීය ආහාර සුරක්ෂිතතාවය අවදානමක ද?	6-10
ආර්ථික අර්බුදය හමුවේ ශ්‍රී ලංකාවේ වාණිජ කෙසෙල් වගාවේ සහ අලෙවිකරණයේ වත්මන් තත්ත්වය	11-14
අත මිට සරු හෙටක් සඳහා නාගරික කෘෂිකර්මය	15-19
ඉහළ ආදායමක් හා වැඩි ගුණාත්මකභාවයක් සඳහා යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත්	20-23
ගෝලීය උණුසුම හමුවේ ආහාර නිෂ්පාදනය කෙරෙහි සිදුවන බලපෑම	24-27
කොට්ටම්බා තවදුරටත් උගත උපයෝගී බෝගයක් විය යුතුද?	28-31
ප්‍රයෝජන රැසක් ඇති ග්ලිරිසිඩියා වවමු	32-34
සිරිලක දේ සිරි සැප දේ	35-37

සංස්කාරක සටහන

දරුණුතම ආර්ථික අර්බුදයකට මුහුණ දී සිටින ශ්‍රී ලාංකීය පුරවැසියන් එහි අවවිපාක අත්විඳිමින් සිටිති. කුටුම්භ ආදායම අවප්‍රමාණ වෙමින් පවතින තත්ත්වයක් තුළ ජනතාවගේ ආහාර රටාවෙහි සහ ලබාගන්නා ආහාරවල පෝෂණ සංයුතියෙහි ප්‍රබල වෙනස්කම් සිදුවෙමින් පවතී. තව ද ආහාර සඳහා කරනු ලබන වියදම් අවම වන විට ගුණාත්මක තත්ත්වයෙන් ඉහළ ආහාර සඳහා යොමුවීමේ හැකියාව ද අවම වේ. මෙම තත්ත්වය කෙටිකාලීනව පවුල්වල දරුවන්, ගර්භනී කාන්තාවන් හා කිරිදෙන මවුවරුන්, මෙන් ම රෝගී සාමාජිකයන්ගේ සෞඛ්‍යය කෙරෙහි ඉතා තීව්‍ර ලෙස බලපානු ලබයි. තව ද එහි දීර්ඝ කාලීන ප්‍රතිවිපාක සෞඛ්‍ය සම්පන්න නොවූ මතුපරපුරක් තුළින් පිළිබිඹුවනු ඇත.

තම පවුලට අවශ්‍ය එළවලු හා පලතුරු තමන් විසින්ම වගා කොට ලබාගැනීම තම පවුලේ ආහාරවල ගුණාත්මකභාවය තරමක් දුරට හෝ ඉහළ මට්ටමින් පවත්වා ගැනීමට උපකාරී වනු ඇත. සෑම සියලු පවුල් ඒකකයක් සඳහා ම ප්‍රායෝගික නොවූව ද පවතින සීමිත ඉඩකඩක් තුළ තම පවුලේ පරිභෝජනය උදෙසා හෝ වගාවක් සිදු කිරීම තුළින් සෞඛ්‍ය සම්පන්න ආහාර සපයා ගැනීමටත් පවතින ආර්ථික තත්ත්වය තුළ ආහාර සඳහා දැරීමට සිදුවන වියදම් යම් තරමකින් හෝ අඩුකර ගැනීමටත් හැකිවනු ඇත.

තව ද නිපදවනු ලබන බෝගයන් හි ගුණාත්මකභාවය සඳහා අපට උරුම වූ සාම්ප්‍රදායික කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් වලට නැවත යොමු වීමේ ප්‍රවණතාවයක් මේ වන විට දක්නට ලැබේ. ඉහළ තාක්ෂණික ක්‍රමවේද යටතේ රසායනික පොහොර හා වෙනත් රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිත කොට ලබා ගන්නා අස්වැන්නට වඩා සාම්ප්‍රදායික කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් මගින් ලබා ගන්නා අස්වැන්න සාපේක්ෂව අඩු වුව ද වඩාත් සෞඛ්‍ය සම්පන්න බවින් යුතු ආහාර ඒ හරහා සහතික කළ හැකි ය. එබැවින් තම පවුලේ පරිභෝජනය සඳහා කරනු ලබන ගෙවතු වගා කටයුතු වල දී රසායනික ද්‍රව්‍ය සහ රසායනික පොහොර නොයොදා හෝ ඉතාමත් අල්ප ලෙස අත්‍යවශ්‍ය තත්ත්වයන් යටතේ දී පමණක් යොදා ගැනීමට උත්සුක විය යුතු වේ.

එසේම පවතින අධික එළවළු මිල පාලනයට පවුලේ පරිභෝජනය සඳහා වූ ගෙවතු වගාවන් වක්‍රාකාර ලෙස පිළියම් සපයයි. ස්වකීය කාලය උපරිම ලෙස මෙවැනි එළදායී ක්‍රියාවන් වෙත යොමු කරමින් අලස නොවී ක්‍රියාශීලී වීම ඔබගේ පවුලේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය තරමක් දුරට හෝ සහතික කරනු ලබන අතර එය රට තුළ සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජනතාවක් බිහි කිරීමට ඔබ විසින් ලබාදෙන මනා උත්තේජනයක් ද වනු නොඅනුමානය.

මෙවර ගොවිජනතා කලාපය තුළින් පවතින ආර්ථික අර්බුදය සහ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සඳහා නාගරික කෘෂිකර්මාන්තය තුළින් ලබා ගත හැකි ආර්ථික හා පෝෂණ විසදුම් පිළිබඳව පාඨක ඔබ දැනුවත් කිරීමට බලාපොරොත්තු වන අතර යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් කෙරෙහි ජනතාව යොමු කර වීමට අවශ්‍ය දැනුම බෙදා හැරීමට අපේක්ෂා කරයි. ඒ අනුව ගොවිජනතා සහරාවෙහි පාඨක ඔබ ඒ සඳහා ක්‍රියාවෙන් පෙළ ගැස්වීමට කරන ගෞරවනීය ආරාධනය ලෙස මෙම කලාපය ඔබ සෑමට පිළිගැන්වේ.

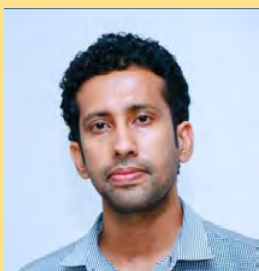
ආර්ථික අර්බුදය සහ ගෘහස්ථ ආහාර පුරක්ෂිතභාවය

ප්‍රසන්න විජේසිංහ

පර්යේෂණ නිලධාරී

හෙක්ටර් කොඩ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු
පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

සංගීත් ප්‍රසාද් ප්‍රනාන්දු

පර්යේෂණ නිලධාරී

හෙක්ටර් කොඩ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු
පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

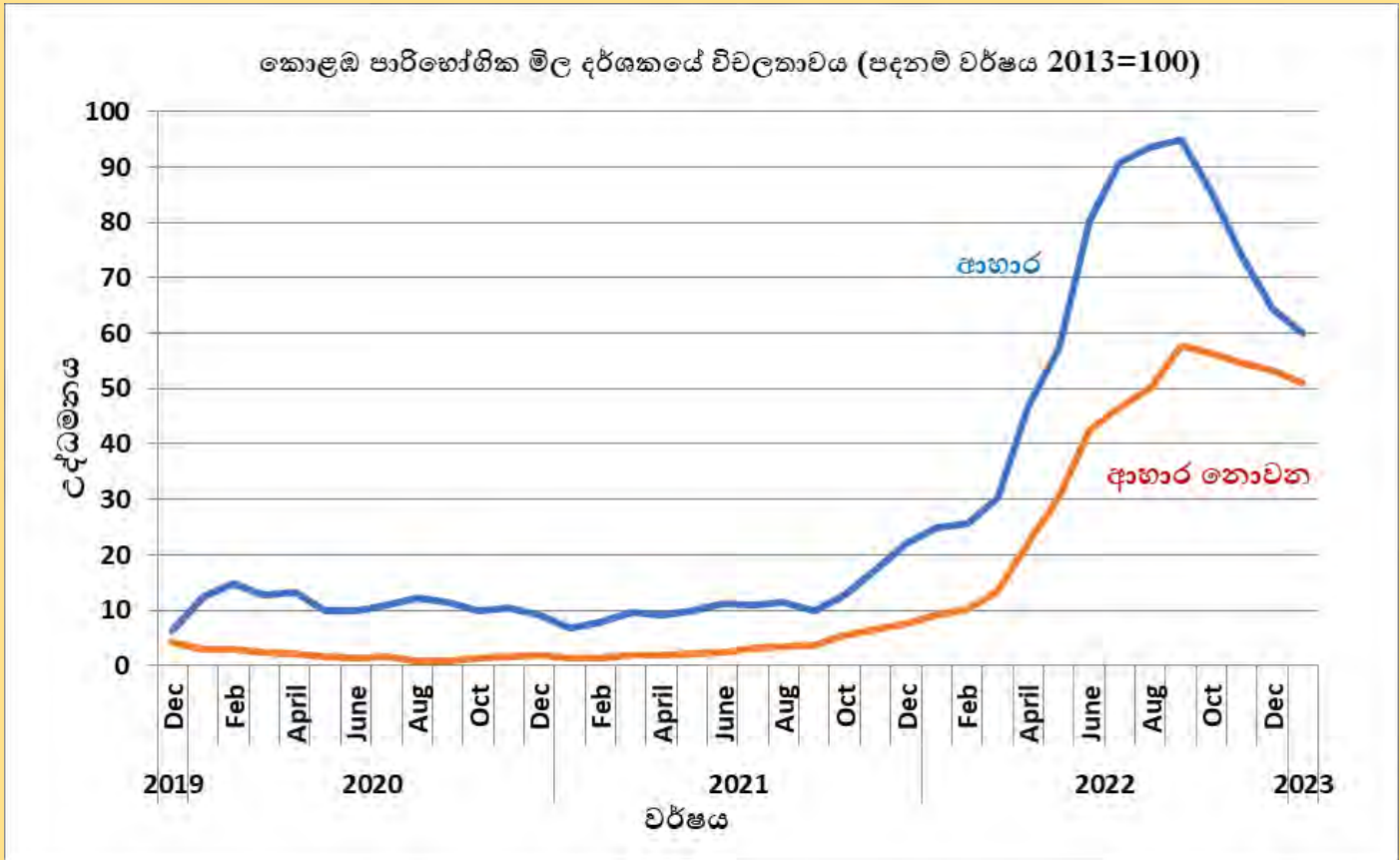
ආර්ථික අර්බුදයෙන්
වැඩි ම බලපෑමකට ලක්
වී ඇති පවුල් සඳහා
සමාජ ආරක්ෂණ පාල
වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක
කිරීම තුළින් අහිතකර
බලපෑම් අවම කර ගත
හැකි වේ.

නිදහසින් පසු ශ්‍රී ලංකාව මුහුණදෙන දරුණු ම ආර්ථික අර්බුදයට අපි මුහුණදෙමින් සිටිමු. එම අර්බුදයේ නිව්‍යතාවය 2021 වසරේ අවසන් කාර්තුවේ සිට 2022 අවසානය දක්වා රටේ පැවති ගැටලුකාරී තත්ත්වයන්, එනම් ආහාර ද්‍රව්‍යවල මිල ඉහළයාම, අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ වල හිඟය, ආදායම් උත්පාදන ක්‍රම අහිමි වීම හා වී ඇතුළු ආහාර නිෂ්පාදනය පහළයාම ආදිය මඟින් පැහැදිලි වේ. එමෙන්ම, 2019 වසරේ සිට 2021 වසරේ අගෝස්තු මාසය දක්වා ආහාර කාණ්ඩයේ උද්ධමනය 10%ක පමණ මට්ටමක උච්ඡාවචනය වෙමින් පැවතිය ද, එය 2021 සැප්තැම්බර් මාසයේ සිට 2022 ඔක්තෝබර් දක්වා 10% සිට 95% දක්වා සීඝ්‍ර වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. එම අනුපාතය 2023 මාර්තු මාසය වන විට 47.6% දක්වා පහළගොස් ඇත.

මෙලෙස භාණ්ඩ මිල ඉහළයාම කුටුම්භවල ක්‍රය ශක්තිය පහළයාමට හේතු වන අතර එය පවුල් ඒකක වල සුභසාධනය අඩුවීමට ද හේතු වේ. එමෙන් ම, ආහාර කාණ්ඩයේ උද්ධමනය ඉහළයාම හෙවත් ආහාර ද්‍රව්‍යවල ඉහළ මිල නිසා

ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික අර්බුදය හා ශාඛස්ථ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳ ව 2022 වර්ෂයේ හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය විසින් පවුල් 1584 ක නියදියක් නාගරික, ග්‍රාමීය හා වතු යන අංශ තුනම නියෝජනය වන පරිදි ලබා ගෙන සමීක්ෂණයක් සිදු කරන ලදී. එම සමීක්ෂණය අනුව, මුළු පවුල්වලින් 88% ක් පමණ ආහාර පරිභෝජන රටාව වෙනස් කර ඇති අතර ඉන් 86% ක් ආහාර පිසීම සඳහා ගන්නා ආහාර අයිතම ප්‍රමාණය අඩුකර තිබේ. පවුල් වලින් 75%ක් ආහාර පිසීම සඳහා භාවිතා කරන ආහාර වර්ග වෙනස් කොට තිබේ. එමෙන් ම, 45% ක් පවුල් ආහාර ලබා ගන්නා වාර ගණන අඩුකර ඇති අතර 38% ක් ආහාර වේලක ප්‍රමාණය අඩුකර ඇත.

පවුලේ මුළු ආදායමෙන් කොපමණ කොටසක් ආහාර සඳහා වැය කරනවා ද යන්න මඟින් ආර්ථික වශයෙන් ආහාර ලබා ගැනීමේ හැකියාව මනිනු ලබයි. එය පවුලේ මුළු වියදමෙන් ආහාර සඳහා වෙන් කරනු ලබන කොටස වේ. මෙම

මූලාශ්‍රය: ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව (2019-2023)

රූප සටහන් අංක 01 • ශ්‍රී ලංකාවේ ආහාර හා ආහාර නොවන කාණ්ඩයේ උද්ධමනය

පවුල් ඒකක වල ආහාර පරිභෝජන රටාව වෙනස් වීම, ආහාර හා පෝෂණ මට්ටම වෙනස් වීම මෙන් ම ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ඇතිකර ගැනීම සඳහා ගන්නා උපායමාර්ගයන් හි වෙනස් වීම ද නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය.

අනුපාතය විශාල වන විට, එනම් 100 ට ආසන්න වන විට ආහාර සුරක්ෂිතතාවයට අඩු නැඹුරුවක් දක්වන අතර 0 ට ආසන්න වන විට ආහාර සුරක්ෂිතතාවය වඩා හොඳ මට්ටමක පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් 46%ක් තම පවුලේ ආදායමෙන් 75% කට වඩා වැඩි වියදමක් ආහාර මිල දී ගැනීම සඳහා වියදම් කරනු ලබයි. එය නාගරික අංශයේ 25% ක් ද, ග්‍රාමීය අංශයේ 47% ක් ද හා වතු අංශයේ 63% ක් ද ලෙස දැක් වේ. දිස්ත්‍රික්ක වශයෙන් ගත් කල රත්නපුර, අම්පාර, මාතර හා හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කවල මුළු පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් සෑම

පවුල් 2න් 1ක් ම මුළු වියදමෙන් 75% කට වඩා ආහාර මිල දී ගැනීම සඳහා වැය කොට ඇත.

ආහාර සුරක්ෂිතභාවය යනු ක්‍රියාශීලී සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජීවිතයක් ගත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රමාණවත් ආරක්ෂිත හා පෝෂදායී ආහාර ලබා ගැනීම සඳහා භෞතිකමය වශයෙන් හා ආර්ථික වශයෙන් ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාව යි. එසේ ප්‍රවේශ වීමට ඇති නො හැකියාව ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය ලෙස හැඳින් වේ. ආහාර සුරක්ෂිතතා තත්ත්වය සැලකීමේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් 54% ක් ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයෙන් පෙළෙන අතර නාගරික අංශයේ මුළු පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් 43% ක් ද, ග්‍රාමීය අංශයේ මුළු පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් 52% ක් හා වතු අංශයේ මුළු පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් 67% ක් ද ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයෙන් පෙළෙන බව 2022 ඔක්තෝම්බර් මස සිදු කරන ලද ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික අර්බුදය හා ශාඛස්ථ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳ ව සමීක්ෂණයෙන් තහවුරු විය. ඒ අනුව, එම අගයන් ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු ජනගහනය අංශ අනුව සාමාන්‍යකරණය කළ පසු දත්තයන් වගු අංක 01 මඟින් දැක් වේ.

පහත වගුව අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ 2022 වර්ෂයේ ඔක්තෝම්බර් මාසය වන විට මුළු පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් ලක්ෂ 30ක් පමණ ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයෙන් යුක්ත වන අතර නාගරික පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් ලක්ෂ 4.5 ක් පමණ ද, ග්‍රාමීය අංශයේ ලක්ෂ 24 ක් ද, වතු අංශයේ ලක්ෂ 1.5 ක් ද ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයෙන් යුක්ත වේ. දිස්ත්‍රික්ක වශයෙන් ගත් විට මහනුවර වතු පවුල් වලින් 79% ක් ද, රත්නපුර වතු පවුල් වලින් 70% ක් ද, රත්නපුර හා මාතර ග්‍රාමීය පවුල් වලින් 65% ක් ද එමෙන් ම අම්පාර, අනුරාධපුර, යාපනය හා මොණරාගල ආදී දිස්ත්‍රික්ක වල ග්‍රාමීය පවුල් වලින් 50%කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයෙන් යුක්ත වේ.

වගු අංක 01 • ආහාර සුරක්ෂිතභාවය අංශ අනුව වෙනස් වීම

අංශය	පවුල් සංඛ්‍යාව (මිලියන)		
	මුළු පවුල් සංඛ්‍යාව	ආහාර අනාරක්ෂිත පවුල් සංඛ්‍යාව	ආහාර සුරක්ෂිත පවුල් සංඛ්‍යාව
නාගරික	1.05	0.45	0.60
ග්‍රාමීය	4.67	2.43	2.24
වතු	0.22	0.15	0.07
එකතුව	5.94	3.21	2.73

මූලාශ්‍රය: 2022 සමීක්ෂණය (HARTI)

ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයේ විචල්‍යතාවය විවිධ සමාජ ස්ථරයන් අතර සලකා බැලූ විට සමෘද්ධිලාභී පවුල් වලින් 70% ක් ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයෙන් යුක්ත වේ. තව ද, ආබාධිත පුද්ගලයින් සහිත පවුල් වලින් 66% ක් ද, ගර්භනී සහ කිරිදෙන මව්වරුන් සිටින පවුල් වලින් 54% ක් ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයෙන් යුක්ත ය. එසේ ම, මාසික ස්ථිර ආදායම් මාර්ග ඇති රාජ්‍ය අංශයේ හා පුද්ගලික අංශයේ සේවයේ නියුතු සාමාජිකයන් සිටින පවුල්, සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණයේ ව්‍යාපාර මඟින් මාසික ව ආදායම් ලබන පවුල්, දෛනිකව ආදායම් උත්පාදනය කරන පුහුණු සහ නුපුහුණු ශ්‍රමිකයන්ගේ පවුල්, කෘෂිකාර්මික අංශයේ නියුතු පවුල්, විදේශගත ශ්‍රමිකයන්ගේ වැටුප් හා ප්‍රේෂණ ලැබෙන පවුල් මෙන්ම අනෙකුත් සමාජ සුභසාධන ආධාර මත යැපෙන පවුල් කාණ්ඩ සැලකීමේ දී සෑම කාණ්ඩයමක් අතර ම 50%කට වඩා ඉහළ ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයක් දැකිය හැකි ය. අනෙක් අතින් සමාජයේ සියලුම සමාජ ස්ථරයන්ගේ ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය දැකිය හැකි වීම මෙමඟින් සනාථ වේ. තව ද, ආදායම් මට්ටම අනුව ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය සැලකීමේ දී පවුලේ මාසික ආදායම් මට්ටම ඉහළ යන විට ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය අඩුවීම සාමාන්‍ය පවතින රටාව වුවත් රු.80,000 - රු.100,000 ත් අතර පවුලේ මාසික ආදායමක් ඇති පවුල් වල ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය ඉහළගොස් පැවතීම දැකිය හැකි ය. මෙම ආදායම් කාණ්ඩය තුළ 70% කට වඩා සිටින්නේ මාසික වැටුප් ලබන රජයේ හා පුද්ගලික අංශයේ සේවය කරන අය සහ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර වල සිටින කණ්ඩායම් වේ. එයට හේතුව වන්නේ ආදායම නො වෙනස්ව පැවතිය දී වියදම් ඉහළයාම වේ. මාසික ව

අනිවාර්යෙන් ම සිදු කළ යුතු වියදම් කපාහැරීමට නො හැකි විම විශේෂයෙන් ම ණය, ලිසිං වාරික අනිවාර්යෙන් ම ගෙවිය යුතු අතර විදුලි සහ ජල බිල්පත්, දුරකතන බිල්පත් ගෙවියයුතු බිල්පත්වල වටිනාකම ඉහළයාම ආදිය දැකිය හැකි ය. එවිට පවුලේ ආහාර සුරක්ෂිතභාවය පවත්වාගෙන යාම ගැටලු සහගත වේ.

2021 වර්ෂයේ වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනයේ දත්ත වලට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු පවුල් වලින් 3.4% ක් ප්‍රමාණවත් ආහාර පරිභෝජනය කර නො තිබුණු අතර එය 2022 ඔක්තෝම්බර් වන විට 38% දක්වා එනම් පවුල් ලක්ෂ 23ක් පමණ දක්වා ඉහළගොස් ඇත. නාගරික අංශයේ 15% කට ද, ග්‍රාමීය අංශයේ 41% කට ද, වතු අංශයේ 56% කට ද ප්‍රමාණවත් ආහාර ලබා ගැනීමට නො හැකි වී තිබේ. විශේෂයෙන් ම ප්‍රෝටීන ලැබෙන ප්‍රධාන මූලාශ්‍ර වන මස්, මාළු, බිත්තර, කිරිපිටි හා කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන පරිභෝජනය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩු වී පවතී.

2021 වර්ෂයට සාපේක්ෂ ව 2022 වර්ෂයේ ආහාර පරිභෝජන රටාවේ ඇති වී ඇති වෙනස්කම් සැලකීමේ දී සාමාන්‍ය පවුලක මාසික කිරිපිටි පරිභෝජනය 61%කින් ද, කුකුළු මස්

පරිභෝජනය 56% කින් ද, බිත්තර පරිභෝජනය 48% කින් ද, මාළු පරිභෝජනය 44% කින් ද, කරවල පරිභෝජනය 36% කින් ද අඩු වී තිබේ. එම ද්‍රව්‍ය වල මිල ඉහළයාම එයට ප්‍රධාන හේතුව වේ. එසේ වුව ද, සහල් පරිභෝජනය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩු නොවුව ද, අල, බතල, මඤ්ඤාක්කා පරිභෝජනය ද සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩු වී තිබේ. ප්‍රධාන ආහාර බෝග ලෙස කොස් පරිභෝජනය 30% කින් පමණ 2021 වර්ෂයට සාපේක්ෂව වැඩි වී තිබේ. එළවළු පරිභෝජනය ද සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩු වී ඇති නමුත් කොහිල, කෙසෙල් මුව, පලා වර්ග ආදී තම පරිසරය අවටින් පහසුවෙන් සොයා ගත හැකි හෝ අඩු මිලට මිල දී ගත හැකි එළවළු වර්ග පරිභෝජනය ඉහළගොස් පවතී. සලකා බලන ලද කාල පරිච්ඡේදය තුළ හීම් යකඩ බහුල ආහාර (මස් සහ මාළු) කෙදිනකවත් පරිභෝජනය නො කරන ලද පවුල් ප්‍රමාණය 56% ක් පමණ විය. එය වතු අංශයේ 78% ක් වූ අතර නාගරික අංශයේ 40% ක් සහ ග්‍රාමීය අංශයේ 53% ක් ලෙස වාර්තා විය.

පවතින ආර්ථික අර්බුදය තුළ පවුලේ ආහාර අවශ්‍යතාවය සපුරා ගැනීම සඳහා පවුල් ඒකක ආහාර පදනම් කර ගත් විවිධ ක්‍රමෝපායයන් භාවිතා කරනු ලබයි. එනම්, ආසන්නතම දින 7ක් තුළ දී ආහාර ද්‍රව්‍ය මිල දී ගැනීමට මුදල් නොමැතිකම

හේතුවෙන් වැඩි රුචිකත්වයක් නොමැති සහ මිලෙන් අඩු ආහාර මත යැපීමට සිදුවීම, ඥාතියෙකුගේ හෝ මිතුරෙකුගේ උපකාර මත යැපීමට සිදුවීම, කුඩා දරුවන්ට ආහාර ගැනීම සඳහා නිවසේ වැඩිහිටියන් විසින් පරිභෝජනය සීමා කිරීම හෝ දිනකට අනුභව කරන වේල් ප්‍රමාණය අඩු කිරීමට සිදුවීම, ආහාර පදනම් කර ගත් ක්‍රමෝපායයන් ලෙස සලකනු ලබයි. මෙම ක්‍රමෝපායයන් එකක් හෝ කිහිපයක් අධ්‍යයනයට පාදක කරගත් පවුල් කුටුම්භයන් තුළ දක්නට විය. ඒ අනුව, මුල් පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් 63%ක් ආහාර පදනම් කර ගත් ක්‍රමෝපායයන් භාවිතා කර තිබේ. ඒවායෙන් වැඩිම ප්‍රමාණයක් එනම් 61% ක් පමණ මිලෙන් අඩු හා රුචිකත්වය අඩු ආහාර පරිභෝජනය හා 37% ක් ආහාර වේලකට ලබා ගන්නා ආහාර ප්‍රමාණය සීමා කිරීම සිදු කර ඇත.

එමෙන් ම, පවතින ආහාර අර්බුදය තුළ පවුලේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය පවත්වා ගැනීම සඳහා ජීවනෝපාය පදනම් කර ගත් ක්‍රමෝපායයන් භාවිතා කිරීමට සිදු වන අවස්ථාවන් ද දැකිය හැකිය. ඒවානම් ආසන්න දින 30 තුළ දී ආහාර මිල දී ගැනීමට මුදල් නොමැතිකම නිසා නිවසේ වත්කම් භාණ්ඩ (රූපවාහිනී, ගුවන් විදුලි, දැව භාණ්ඩ, ස්වර්ණාභරණ ආදී) විකිණීමට සිදුවීම, නිවසේ ඉතුරුම් වියදම් කිරීමට හෝ/සහ ණය ගෙවීම මහභරීමට සිදුවීම, මූල්‍ය දුෂ්කරතා හේතුවෙන් ආහාර මිල දී ගැනීමට ණයට මුදල් ගැනීමට සිදුවීම, නිවසේ නිෂ්පාදන වත්කම් හෝ ප්‍රවාහන මාධ්‍ය (මහන මැෂින්, වාහන ආදිය) විකිණීමට සිදුවීම, ආහාර හෝ මුදල් නොමැති වීම නිසා නිවසේ කිසිවෙකුට සෞඛ්‍ය (බෙහෙත් ඇතුළුව) සහ අධ්‍යාපනය සඳහා වෙන් කර ඇති වියදම් අඩු කිරීමට සිදුවීම, දරුවන් පාසලෙන් ඉවත් කිරීමට සිදුවීම, ආහාර හෝ මුදල් නොමැතිකම හේතුවෙන් විධිමත් ණය දෙන ආයතනයකින් ණයට මුදල් ගැනීමට සිදුවීම, මුළු පවුලටම වෙනත් ප්‍රදේශයකට සංක්‍රමණය වීමට සිදුවීම, නිවසේ අවසන් වශයෙන් ඉතිරි කරගෙන සිටි පශු සම්පත් (ගැහැණු සතුන්- උදා:- බිත්තර දාන කිකිළිය, කිරි එළදෙන ආදී...) විකිණීමට සිදුවීම, නාදුනන අයගෙන් ආහාර මිල දී ගැනීමට මුදල් ඉල්ලා සිටීමට සිදුවීම සහ ආහාර මිල දී ගැනීමට මුදල් නොමැතිවීම හේතුවෙන් නිවාස හෝ ඉඩම් විකිණීමට සිදුවීම ආදිය ආසන්නතම දින 30 තුළ පවුල් විසින් භාවිතා කරන ලද ක්‍රමෝපායයන් ලෙස සැලකේ. 2022 ඔක්තෝබර් මාසය වන විට මුළු පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් 67% ක් ජීවනෝපාය පදනම් කර ගත් ක්‍රමෝපායයන් භාවිතා කර ඇති අතර එයින් 47% ක්, අර්බුදකාරී හෝ හදිසි තත්ත්වයන්ට අදාළ ක්‍රමෝපායයන් භාවිතා කර ඇත. එයින් 41% ක්, එනම් අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය වියදම් අඩුකර ඇති අතර 35% ක් තම ඉතුරුම් භාවිතා කර තිබේ. එමෙන් ම, 31% ක් ණයට භාණ්ඩ මිල දී ගෙන තිබේ.

සමීක්ෂණය අනුව පැහැදිලි වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් අඩකට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් ආර්ථික අර්බුදය හමුවේ ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයෙන් පෙළෙන බවත්, එහි වැඩිම බලපෑමට වතු අංශය ලක්ව ඇති බවත් ය. එමෙන් ම, නාගරික දිළිඳු පවුල් ද දැඩි ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයකින් පෙළේ. ආර්ථික අර්බුදයෙන් වැඩි ම බලපෑමකට ලක් වී ඇති පවුල් සඳහා සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් අහිතකර බලපෑම් අවම කර ගත හැකි වේ.

(ආර්ථික අර්බුදය හා ශාඛස්ථ ආහාර සුරක්ෂිතභාවය 2022 මැගෙන් කරන ලද අධ්‍යයනයේ තොරතුරු ඇසුරින් සකසන ලදී.)

ඉහළ යන කිරි මිල හමුවේ ශ්‍රී ලාංකීය ආහාර සුරක්ෂිතතාවය අවදානමක ද?

සංගීත් ප්‍රසාද් ප්‍රනාන්දු පර්යේෂණ නිලධාරී

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

ප්‍රසන්න විජේසිංහ පර්යේෂණ නිලධාරී

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

කිරි සහ කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනයන් මෑතක් වනතුරු ම බොහෝ ශ්‍රී ලාංකීකයන්ගේ ආහාර පරිභෝජන රටාවේ හි අනිවාර්ය අංගයක් ව පැවති බව තොරහසකි. මේ නිසා ම අලෙවියේ හි කිසිදු අඩුවක් නොමැති ව පවත්වාගෙන ගිය ප්‍රමුඛතම කර්මාන්තයක් ලෙස ද කිරි කර්මාන්තය හැඳින්විය හැක. සංඛ්‍යාලේඛනයන්ට අනුව, ශ්‍රී ලාංකීකයන්ට අවශ්‍ය මුළු කිරි අවශ්‍යතාවයෙන් දේශීය ව නිෂ්පාදනය කරනු ලැබූ ප්‍රමාණය 40-45%ක් පමණ වන අතර මේ නිසා ම ආනයනික කිරිපිටි සඳහා ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉතා හොඳ වෙළෙඳපොළක් නිර්මාණය වී තිබේ.

සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්තවලට අනුව 2022 වසරේ ශ්‍රී ලංකාවේ ගවයින් සහ මී ගවයින් සංඛ්‍යාව පිළිවෙළින් මිලියන 1.61ක් සහ මිලියන 0.48ක් ලෙස වාර්තා වී ඇති අතර 2022 දී ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු කිරි නිෂ්පාදනය ලීටර් මිලියන 380 කි. එසේ වුව ද, 2018 දී මෙය කිරි ලීටර් මිලියන 495

ක් ව පැවති අතර 2022 වන විට කිරි ලීටර් මිලියන 380 දක්වා ක්‍රමයෙන් අඩු වී ඇත. මේ නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ කිරි අවශ්‍යතාවය සපුරාලීම සඳහා ආනයනික කිරිපිටි මත වැඩි වැඩියෙන් යැපීමට සිදු වී තිබේ. දේශීය පාරිභෝගිකයන් ආනයනික කිරි මත යැපීම අවම කරමින්, දේශීය කිරි නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජයන් මඟින් විවිධ වැඩසටහන් සහ මූල පිරිමි (මෙම ප්‍රයත්නයන් අතරට කිරි ගොවිතැනට සහනාධාර දීම, වැඩිදියුණු කළ ගව අභිජනනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ කිරි සමුපකාරවලට සහාය වීම ඇතුළත් වේ) ක්‍රියාවට නංවා ඇතත්, ඒ බොහෝමයකින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීමට නොහැකි වී ඇත.

පසුගිය කාල වකවානුව තුළ, විවිධ සාධක හේතුවෙන් රටේ ආර්ථිකය දැඩි අර්බුදයකට ලක් විය. මෙයට සමගාමී ව පිටිකිරි ඇතුළු කිරි නිෂ්පාදනයන්ගේ ආනයනය සීමා කිරීමට සිදු වූ අතර ඒවායේ මිල සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යාමක් දක්නට ලැබුණි. මේ හේතුවෙන් ශ්‍රී ලාංකිකයන් බොහෝමයකගේ කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනයන් මිල දී ගැනීමේ පැහැදිලි අඩුවක් සිදුව ඇති බව විවිධ ව්‍යාපාරිකයන් සහ පාර්ශ්වයන් විසින් වාර්තා කර තිබුණි. එබැවින්, මේ පිළිබඳව සොයා බැලීම සඳහා හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු ආයතනය (HARTI), කොළඹ සහ කොළඹින් පිට ප්‍රධාන නගර 34ක (කොළඹ, අම්පාර, අනුරාධපුරය, බදුල්ල, බණ්ඩාරවෙල, මඩකලපුව, දඹුල්ල, දෙහිඅත්තකණ්ඩිය, ඇඹිලිපිටිය, ගලෙන්බිදුණුවැව, ගාල්ල, හම්බන්තොට, යාපනය, කළුතර, මහනුවර, කෑගල්ල, කැප්පෙට්පොළ, කිලිනොච්චි, කුරුණෑගල, මන්නාරම, මරදගහමුල, මාතලේ, මාතර, මීගොඩ, මොණරාගල, නිකවැරටිය, නුවරඑළිය, පොළොන්නරුව, පුත්තලම, රිකිල්ලගස්කඩ, තඹුන්තේගම, ත්‍රිකුණාමලය, වවුනියාව, වේයන්ගොඩ) විසිරී සිටින ව්‍යාපාරිකයන් 170 දෙනෙකු සහභාගී කරවා ගනිමින්, 2023 ඔක්තෝබර් 14 සිට 20 දක්වා සමීක්ෂණයක් සිදු කරන ලදී. මෙහි දී වෙළෙඳපොළේ පවතින විවිධ බරින් යුතු ආනයනික සහ දේශීය කිරි පිටි නිෂ්පාදනයන් පාරිභෝගිකයන් කොතෙක් දුරට මිල දී ගන්නේ ද යන්න පිළිබඳ ව වෙළෙඳුන්ගෙන් ප්‍රශ්න කළ අතර සතියක් ඇතුළත කාලයක දී එම වර්ගයන්ගෙන් අලෙවි වන ප්‍රමාණය පිළිබඳ ව දත්ත රැස් කරන ලදී. මෙහි දී කාලවකවානු තුනක් ඔස්සේ දත්ත එක් රැස්කළ අතර උදාහරණයක් ලෙස ග්‍රෑම් 400ක කිරි පැකට්ටුවක මිල රු. 350.00-රු. 500.00ක් ව පැවති සමයේ දී, ආර්ථික අර්බුදයේ උච්චතම අවස්ථාවේ එනම් ග්‍රෑම් 400ක කිරි පිටි පැකට්ටුවක මිල රු. 1,200.00 ඉක්මවා ඇතිවිට මෙන් ම වර්තමානයේ ග්‍රෑම් 400 පැකට්ටුවක මිල රු. 1,000.00 රු.1,100.00 පවතින අවස්ථාවේ දී, එක් එක් බරින් යුක්ත ආනයනික සහ දේශීය කිරි පිටි නිෂ්පාදනයන්ගේ වෙළෙඳපොළ අලෙවිය පිළිබඳව දත්ත එක්රැස්

කරන ලදී. එමෙන් ම, ආර්ථික අර්බුදයේ උච්චතම අවස්ථාවේ සහ වර්තමානයේ දීයර කිරි අලෙවිය පිළිබඳව ද දත්ත රැස් කරන ලදී. ඒ අනුව කිරි පිටි ග්‍රෑම් 200ට අඩු පැකට්, ග්‍රෑම් 200 පැකට්, ග්‍රෑම් 250 පැකට්, ග්‍රෑම් 400යේ පැකට් සහ කිලෝ ග්‍රෑම් 1 පැකට්ටුවන් හි සතියක කාලයක් තුළ සිදුවෙන අලෙවිය පිළිබඳව අවධානය යොමු කරන ලදී. තව ද, දීයර කිරි මිලි ලීටර් 200ට අඩු පැකට්, මිලි ලීටර් 200 පැකට්, මිලි ලීටර් 250 පැකට්, මිලි ලීටර් 500 පැකට් සහ ලීටරයේ පැකට්ටුවල සතියක අලෙවිය පිළිබඳව ද සොයා බලන ලදී. වෙළෙඳපොළේ පවතින දීයර කිරි බොහෝමයක් මෙන් දේශීය වශයෙන් නිෂ්පාදනය වන බැවින් මෙහි දී සලකා බලන ලද්දේ දේශීය නිෂ්පාදනයන් පමණි. සමීක්ෂණයෙන් ලද තොරතුරු විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් අනතුරුව පහත සඳහන් කරුණු අනාවරණය කරගැනීමට හැකි විය.

- ගුරුම් 200ට අඩු ආනයනික සහ දේශීය කිරි පිටි පැකට්ටුවල අලෙවිය ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති ප්‍රමාණයට වඩා ආර්ථික අර්බුදයේ උච්චතම අවස්ථාවේ දී 38% ක පමණ ප්‍රමාණයකින් පහත වැටී ඇති අතර වර්තමානය වන විට අලෙවිය අඩාල වූ ප්‍රමාණයේ සිට 23.5% ක් දක්වා නැවත වතාවක් අලෙවිය වැඩි වී ඇති බව. කෙසේ වුව ද, ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති ප්‍රමාණයට වඩා තවමත් අලෙවියෙහි 24% ක අඩුවක් පවතින බව.
- තව ද, ගුරුම් 200 ප්‍රමාණයේ ආනයනික සහ දේශීය කිරි පිටි පැකට්ටුවල අලෙවිය ගැන අවධානය යොමු කරන විට එහි අලෙවිය ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති ප්‍රමාණයට වඩා ආර්ථික අර්බුදයේ උච්චතම අවස්ථාවේ දී 42% ක පමණ ප්‍රමාණයකින් පහත වැටී ඇති අතර වර්තමානය වන විට එහි අලෙවිය, අලෙවිය අඩාල වූ ප්‍රමාණයේ සිට 18% ක් දක්වා වැඩිවීමක් සිදුව ඇති බව. ගුරුම් 200 ප්‍රමාණයේ කිරි පිටි පැකට්ටු සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වය ද, ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති ප්‍රමාණයට වඩා අලෙවියෙහි 31.4% ක අඩුවක් තවමත් පවතින බව.
- ගුරුම් 250 ප්‍රමාණයේ ආනයනික සහ දේශීය කිරි පිටි පැකට්ටු ගත් කළ එහි අලෙවිය ද ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති ප්‍රමාණයට වඩා 46% ක පමණ ප්‍රමාණයකින් ආර්ථික අර්බුදයේ උච්චතම අවස්ථාවේ දී පහත වැටී ඇති අතර වර්තමානය වන විට එහි අලෙවිය, එම මොහොතේ අලෙවිය අඩාල වූ ප්‍රමාණයේ සිට 21.7% ක් දක්වා වැඩිවීමක් සිදු ව ඇති බව. තත්ත්වය එසේ වුව ද, මෙහිදී ද අලෙවි වන ආනයනික කිරි පිටි ගුරුම් 250 ප්‍රමාණය, ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති ප්‍රමාණයට වඩා තවමත් 34.2% ක අඩුවක් පවතින බව.
- එසේ ම, ගුරුම් 400 ප්‍රමාණයේ ආනයනික සහ දේශීය කිරි පිටි පැකට්ටුවල අලෙවිය ද ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති ප්‍රමාණයට වඩා ආර්ථික අර්බුදයේ උච්චතම අවස්ථාවේ දී 66.5% ක ප්‍රමාණයකින් පහත වැටී ඇති අතර වර්තමානය වන විට එහි අලෙවිය, අලෙවිය අඩාල වූ ප්‍රමාණයේ සිට 69.6% ක් දක්වා වැඩි වී ඇති බව. එසේ වුව ද තවමත් එහි අලෙවිය ද, ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති ප්‍රමාණයට වඩා තවමත් 43.3% ක ප්‍රමාණයකින් අඩු බව.
- කිලෝ ග්‍රෑම්යක ප්‍රමාණයේ ආනයනික සහ දේශීය කිරි පිටි පැකට්ටුවල අලෙවිය පිළිබඳව අවධානය යොමු කරන විට, එහි අලෙවිය ද ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති ප්‍රමාණයට වඩා ආර්ථික අර්බුදයේ උච්චතම අවස්ථාවේ දී 67% ක පමණ ප්‍රමාණයකින් පහත වැටී ඇති අතර වර්තමානය වන විට අලෙවිය

අඩාල වූ ප්‍රමාණයේ සිට 36% ක් දක්වා අලෙවිය වැඩි වී ඇති බව. කෙසේ වුව ද, ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති ප්‍රමාණයට වඩා කිලෝ ග්‍රෑම්යක ප්‍රමාණයේ පැකට්ටුවල අලෙවිය ද තවමත් 55% ක අඩුවක් පවතින බව.

- තව ද, මෙහි දී සමස්තයක් ලෙස විවිධ බරින් යුතු සියලුම වර්ගයේ ආනයනික කිරි පිටි පැකට්ටුවල අලෙවිය ද ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති ප්‍රමාණයට වඩා ආර්ථික අර්බුදයේ උච්චතම අවස්ථාවේ දී 56.8% ක ප්‍රමාණයකින් පහත වැටී ඇති අතර වර්තමානය වන විට එහි අලෙවිය, අලෙවිය අඩාල වූ මට්ටමේ සිට 40.5% ක වර්ධනයක් ලබා ගෙන ඇති බව. එසේ වුව ද, තවමත් ආනයනික කිරිපිටි අලෙවිය, ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති ප්‍රමාණයට වඩා 39.3% ක ප්‍රමාණයකින් අඩු බව.
- එසේ ම විවිධ බරින් යුක්ත සියලුම වර්ගයේ දේශීය කිරිපිටි පැකට්ටුවල අලෙවිය ද ආර්ථික අර්බුදයට පෙර තිබුණු ප්‍රමාණයට වඩා ආර්ථික අර්බුදයේ උච්චතම අවස්ථාවේ දී 31.7% ක ප්‍රමාණයකින් පහත වැටී ඇති අතර වර්තමානය වන විට එහි අලෙවිය, අලෙවිය අඩාල වූ මට්ටමේ සිට 13.8%ක වර්ධනයක් ලබා ඇති බව. කෙසේ වුව ද, තවමත් දේශීය කිරිපිටි අලෙවිය, ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති ප්‍රමාණයට වඩා 22.3% ක ප්‍රමාණයකින් අඩු බව. තත්ත්වය එසේ වුව ද, ප්‍රතිඵල මගින් විද්‍යාමාන වන ප්‍රධාන කාරණය වන්නේ, දේශීය කිරි පිටි පැකට්ටු සඳහා ආනයනික කිරි පිටි හා සසඳන කළ, ආර්ථික අර්බුදය හේතුවෙන් අලෙවියෙහි සිදු වූ පසු බැමේ ප්‍රතිශතාත්මක වෙනස අඩු මට්ටමක පවතින බව. එනම්, දේශීය කිරි පිටි සඳහා පාරිභෝගිකයන්ගේ වැඩි කැමැත්තක් පවතින බව යි.
- අවසාන වශයෙන් සමස්තයක් ලෙස විවිධ ප්‍රමාණයන්ගෙන් යුක්ත දේශීය නැවුම් කිරි පැකට්ටුවල අලෙවිය දෙස අවධානය යොමු කරන විට ගම්‍ය වන ප්‍රධානතම කාරණය නම් ආර්ථික අර්බුදයේ උච්චතම අවස්ථාව හා සසඳන කළ වර්තමානය වන විට එහි අලෙවිය ද 7% ක පමණ ප්‍රමාණයකින් වර්ධනය වී ඇති බව. මෙමගින් ද පසක් කරනු ලබන්නේ දේශීය නැවුම් කිරි සඳහා තවමත් ඉතාමත් හොඳ ඉල්ලුමක් පවතින බව යි.

ඉහත ප්‍රතිඵල මගින් විද්‍යාමාන වන ප්‍රධාන කාරණය නම් පොදුවේ ගත් කළ ආර්ථික අර්බුදය හේතුවෙන් පාරිභෝගිකයන්ගේ කිරිපිටි භාවිතයේ සැලකිය යුතු පසු බැමක් සිදුව පැවතිය ද නැවත වතාවක් මිලෙහි යම් කිසි අඩුවක් සිදු වූ පසු අලෙවියෙහි වර්ධනයක් සිදුව ඇති බවයි. මේ අතරින් දේශීය කිරි පිටි සහ නැවුම් කිරි සඳහා අලෙවියෙහි ඉතාමත් හොඳ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරනු ලබයි. විවිධ කාලයන්හි දී විවිධ රජයන් මගින් දේශීය කිරි කර්මාන්තය

ගෙවීමේ පදනම මත ණයට ආහාර ලබා ගැනීම, පවුල් කුටුම්භයේ වැඩිහිටි ප්‍රජාවගේ සෞඛ්‍යය (ඖෂධ ඇතුළුව) සඳහා වන වියදම් අඩු කිරීම, දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය සඳහා වන වියදම් අඩු කිරීම, දරුවන් පාසල් යාමෙන් නවත්වා ගැනීම, ඉදිරි පරිභෝජනය සඳහා තබා ගත් වී ඇතුළු අනෙකුත් ධාන්‍ය විකිණීම, රත්‍රණ වැනි ආහරණ විකිණීම, මහන මැෂින්, බයිසිකල්, කාර්, යනාදිය විකිණීම, ආහාර සඳහා අවශ්‍ය වියදම් සොයාගැනීමට නිවසේ සාමාජිකයන් රැකියා සොයා වෙනත් ප්‍රදේශවලට සංක්‍රමණය වීම, ගොවිපළවල් පවත්වාගෙන යන පවුල් කුටුම්භයන් අන් දිනවලට වඩා වැඩියෙන් සතුන් අලෙවි කිරීම, ගොවිපළේ හි සිටින ගැහැණු සතුන් (උදා: කිරි එළදෙනුන්, බිත්තර දමන වයසේ පසුවෙන කිකිළියන්) විකිණීම, සමාජ විරෝධී ක්‍රියාවන්වල නිරත වීම වැනි

නහා සිටුවීම සඳහා විවිධ වූ වැඩසටහන් මෙන්ම මූලපිරීම් සිදු කොට ඇත. එසේ වුව ද, ඒ බොහොමයකින් අපේක්ෂිත වූ ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීමට අපොහොසත් ව සිටියි. මේ නිසා ම මෙම ලිපියේ හි ආරම්භයේ දී සඳහන් කළ ආකාරයට දේශීය කිරි පරිභෝජනය වෙනුවෙන් වැඩි වැඩියෙන් ආනයනික නිෂ්පාදනයන් මත යැපීමට සිදුවීම නිසාම ආර්ථික අර්බුදය හමුවේ අකැමැත්තෙන් හෝ ආහාර වේලෙන් 'කිරි සහ කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන' කපා හැරීමට සිදු වූ බව තොරහසකි. එලෙස සිදු වූ පරිභෝජනයේ වෙනස හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු ආයතනය (HARTI) මගින් සිදු කළ වෙළෙඳපොළ සමීක්ෂණයෙන් ද පැහැදිලි වේ. මෙමගින් පැහැදිලි වන ප්‍රධාන කාරණය නම් බහුතරයක් වූ ශ්‍රී ලාංකිකයන් අකැමැත්තෙන් වුව ද තමන්ගේ ආහාර පුරුදු රටාව වෙනස්කර ගැනීමට උත්සාහ කරන බවකි.

මේ බව, හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු ආයතනය (HARTI) මගින් පසුගිය වසරේ දී ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සම්බන්ධයෙන් සිදුකළ අධ්‍යයනයකින් ද මනාව පැහැදිලි විය. ආර්ථික අර්බුදයක් හමුවේ, ආහාර මත මෙන් ම ජීවනෝපාය මත පදනම් වූ විවිධ වූ උපාය මාර්ගයන්ට යොමුවීම රටක වැසියන් නිතැතින්ම සිදු කරනු ලබයි. මෙහි දී සුපුරුදු පරිදි සිදු කරනු ලබන පරිභෝජන රටාවෙන් ඔබ්බට ගොස් අඩු මනාපයෙන් යුක්ත සහ මිලෙන් අඩු ආහාර මත යැපීම, ආහාර වේලේ හි ප්‍රමාණය අඩුකිරීම, දිනකට පරිභෝජනය කරනු ලබන ආහාර වේල් ගණන සීමා කිරීම, නැදෑ හිත මිත්‍රාදීන්ගෙන් ආහාර ණයට ඉල්ලා ගැනීම සහ කුඩා දරුවන්ට ආහාර ගැනීම සඳහා වැඩිහිටියන් විසින් පරිභෝජනය සීමා කිරීම වැනි ආහාර මත පදනම් වූ උපාය මාර්ගයන්ට යොමුවීම සුලභ දසුනකි. තව ද, අතිරික්ත ව පවතින ඉඩකඩම්-දේපළ යනාදිය විකිණීම, බැංකු තැන්පතු වියදම් කිරීම, බැංකු මගින් ලබාගන්නා ණය වාරික ගෙවීම පැහැර හැරීම, බැංකුවකින් හෝ විධිමත් ණය ලබා දෙන්නෙකු මගින් මුදල් ණයට ගැනීම, වෙළෙඳසැල් මගින් පසුව මුදල්

ජීවනෝපාය මත පදනම් වූ විවිධ වූ උපාය මාර්ගයන්ට යොමුවීම ද ප්‍රමුඛ වේ. එසේ වුව ද, එමගින්, එම රට වැසියාගේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවයට කරනු ලබන බලපෑමේ ප්‍රමාණය තමන් විසින් අනුගමනය කරනු ලබන උපාය මාර්ගයන්ගේ ප්‍රමාණය මත වෙනස් වේ. දැනට වසර දෙකකට ආසන්න කාලයක් තිස්සේ සමස්ත ජන ගහනයෙන් 80% කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් ක්‍රියාත්මක කරමින් පවතින්නේ ද එවන් වූ උපාය මාර්ගයන් ය. මෙහි හයානකම කරුණ නම් තත්ත්වය මෙසේ වසර කිහිපයක් පැවතියහොත් වැඩි කාලයක් යාමට මත්තෙන් පෝෂණයෙන් උණ වූ ළමා හා තරුණ ප්‍රජාවක් මෙන් ම රෝගී වූ වැඩිහිටියන් පිරිසක් ශ්‍රී ලංකාවට උරුම වීමයි.

මෙය විය හැක්කේ කෙසේ ද?

දිනෙන් දින ඉහළ යන ජීවන වියදම හමුවේ වැඩිහිටියන් කෙසේ හෝ වෙර දරන්නේ තමන් නොකා නොබී හෝ තමන්ගේ දරුවන් ව පෝෂණය කිරීම සඳහායි. එසේ කරන අතර ම ඔවුන්ගේ ජීවනෝපාය පවත්වාගෙන යාමට අවැසි බොහෝ දෑ ඔවුන් විසින් ම කැප කරනු ලබයි. එමෙන් ම බහුතරයක් වූ වැඩිහිටි ශ්‍රී ලාංකිකයන් කුමක් හෝ බෝ නොවන ලෙඩ රෝගයක්/රෝගයක් සඳහා ප්‍රතිකර්ම ගනිමින් සිටියි. මෙවන් වූ ආර්ථික අර්බුදයක් හමුවේ ඔවුන් බහුතරයක් දෙනා එම රෝගයන් පාලනය සඳහා වන ඖෂධයන් භාවිතයෙන් වැළකී තමන්ගේ දරුවන් පෝෂණය කිරීම සිදු කරති. එසේ කළ ද, ඒ ඉතිරි කරගන්නා මුදල වුව ද බහුතරයක් වූ ශ්‍රී ලාංකිකයන්ට තම දරුවන් පෝෂණය කිරීමට කිසිසේත් ප්‍රමාණවත් නොවන බව ඉහත කී ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සම්බන්ධයෙන් සිදුකළ අධ්‍යයනය මගින් ද මනාව පැහැදිලි වන අතර එම පවුල් කුටුම්භ 54% ක් ආහාර අනාරක්ෂිත තත්ත්වයේ පසු විය.

නියෝජනය කරනු ලබන ආහාර වර්ග සඳහා ලබා දී තිබේ.

මෙසේ සිදු කර ඇත්තේ එම ආහාර බොහොමයක් ප්‍රෝටීන්, කාබෝහයිඩ්‍රේට්, ලිපිඩ සහ මේදය, බන්ධන ලවණ ඇතුළු පෝෂක බොහොමයකින් පොහොසත් වීම හේතුවෙනි. තව ද, මව් කිරි ලබාදෙන මව්වරුන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකට එදිනෙදා ලැබෙන පෝෂණය අඩුවීම හේතුවෙන් ඔවුන්ගෙන් තම දරුවන්ට ලැබෙන මව් කිරි ප්‍රමාණවත් නො වන බව නො රහසකි. මව් කිරි හා සමකළ හැකි වෙනත් ආහාරයක් සොයා ගැනීම අපහසු නිසාම දුගී බවින් පෙළෙන ඇතැම් මව්වරුන්, කිරි පිටි, නැවුම් දියර කිරි සහ ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනයන්ගෙන් තම දරුවන් ගේ පෝෂණ අවශ්‍යතාවය සපුරාගනිමින් සිටීම වර්තමාන සමාජයේ සුලභ සිද්ධියකි. එවන් තත්ත්වයක් තුළ පහසුවෙන් සෑම ළදරුවෙකුටම දිය හැකි ආහාරයක් මෙන් ම යම්තාක් දුරකට හෝ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ශක්තිමත් කළ හැකි ආහාර කාණ්ඩයක් ලෙස 'කිරි සහ කිරි ආශ්‍රිත' නිෂ්පාදන හඳුනාගත හැකි ය.

“කිරි සහ කිරි ආශ්‍රිත” නිෂ්පාදනයේ හෙට දවස වෙනුවෙන් කුමක් කළ යුතු ද?

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය (HARTI) මගින් සිදු කළ වෙළෙඳපොළ සමීක්ෂණය මගින් හඳුනාගත්

මොකක් දැමේ “ආහාර සුරක්ෂිතතාවය” කියන්නේ?

'ආහාර සුරක්ෂිතතාවය' හුරු පුරුදු වදන් බව නො අනුමාන ය. කෙටියෙන් සඳහන් කළොත් ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට ඕනෑම අවස්ථාවක තමන්ට අවශ්‍ය පෝෂණ ගුණයෙන් යුක්ත ආහාර වේලක් ලබා ගැනීමට පවතින භෞතික සහ ආර්ථික ප්‍රවේශය ලෙස මෙය අර්ථ කථනය කළ හැකි ය. මෙකී ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ගණනය කිරීමේ දී විවිධ වූ නිර්ණායක භාවිතා කරනු ලබන අතර කිසියම් වූ පවුල් කුටුම්භයක් පරිභෝජනය කරනු ලබන ආහාර වර්ග, ආහාර මත පදනම් ව සිදු කරනු ලබන උපාය මාර්ගයන්, ජීවනෝපාය මත පදනම් වූ උපාය මාර්ගයන් මෙන් ම පවුල් කුටුම්භයක් මාසික ව සිදු කරනු ලබන මුළු වියදමෙන් ආහාර සඳහා වෙන් කරනු ලබන කොටසේ ප්‍රමාණය වැනි දර්ශකයන් 'ආහාර සුරක්ෂිතතාවය' ගණනය කිරීමේ දී භාවිතා කරනු ලබයි.

ආහාර වෙළෙන් “කිරි සහ කිරි ආශ්‍රිත” නිෂ්පාදන කපා හැරීම සුදුසු ද?

ඉහත ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු නම් කිසිසේත් ම 'නැත' යන්නයි. ඊට හේතුව 'ආහාර සුරක්ෂිතතාවය' ගණනය කිරීමේ දී ප්‍රධාන ආහාර කාණ්ඩ 8 ක් සම්මත වශයෙන් හඳුනාගෙන ඇති අතර ඒ එක් එක් ආහාර කාණ්ඩයන්ට බර තැබීමක් සිදු කර ඇති අතර එහි වැඩිම බරක් 'කිරි සහ කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනයන්ට' මෙන් ම 'මස්, මාළු සහ බත්තර' යන ආහාර කාණ්ඩය

ආකාරයට පැහැදිලි ලෙසම කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනයන්ට පාරිභෝගික ඉල්ලුම නැවත වතාවක් වැඩිවෙමින් පවතී. මෙහි දී අවධානය යොමු කළ යුතු ප්‍රධානතම කාරණය නම් එම නිෂ්පාදනයන් හි මිල පාරිභෝගිකයන්ට දරාගත හැකි මට්ටමේ පවතී ද යන්නයි. මේ සඳහා 'කිරි පිටි සහ කිරි ආශ්‍රිත' නිෂ්පාදන ආනයනය සඳහා වැය කරනු ලබන මුදල ඉතිරි කරමින් දේශීය කිරි කර්මාන්තය නංවාලීමට සිදුකරනු ලබන විවිධ වැඩසටහන් හි පවතින දුර්වලතා සඳහා පිළියම් යොදා ඒවා විධිමත් කළ යුතු වේ. එය ජාතික කර්තව්‍යයක් සේ සලකා ඒ සඳහා වගකිව යුතු පාර්ශ්වයන්ගේ අවධානය වහාම ඒ වෙත යොමු කළ යුතු වේ. තව ද, ඉදිරියේ දී රටේ හි ප්‍රතිපත්තිමය වශයෙන් ගෙන ඇති බදු වැඩිකිරීම් හා අදාළව කටයුතු කිරීමේ දී විශේෂයෙන් ම දේශීය කිරි පිටි සහ කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනයන් හි මිල තවදුරටත් සිසු ලෙස ඉහළයාම වළක්වාලිය යුතු ය. එනම් එය එසේ සිදු නොවී කිරි පිටි, නැවුම් දියර කිරි සහ කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනයන්ගේ මිල නැවත වතාවක් පාරිභෝගිකයන්ට දරාගත නොහැකි අයුරින් ඉහළ ගියහොත් ගොඩ නැගෙමින් පවතින ශ්‍රී ලාංකීය කිරි කර්මාන්තය මෙන් ම ශ්‍රී ලාංකීය මතු පරපුර ද ඇද වැටෙනවා නො අනුමාන ය.

ආර්ථික අර්බුදය හමුවේ ශ්‍රී ලංකාවේ වාණිජ කොසෙල් වගාවේ සහ අලෙවිකරණයේ වත්මන් තත්ත්වය

සී.ඒ ජයමිත්‍රී වමිසිකා

පර්යේෂණ නිලධාරිනී

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා

පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

ශ්‍රී ලංකාව දශක කිහිපයක සිට මුහුණ දෙමින් සිටි මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ බිඳවැටීම, සෑම ක්ෂේත්‍රයකටම බලපාන අන්දමේ ගැඹුරු ආර්ථික අර්බුදයක් කරා වර්ධනය වීම පසුගිය වසරේ, එනම් 2022 වසරේ මුල් කාර්තුව අවසාන වන විට නිරීක්ෂණය විය. එහි සාජු බලපෑම් ලෙස ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියලේ හි අගය ඉතා කෙටි කාලයක් (මාස 5ක් පමණ) තුළ 250%කින් පමණ අවප්‍රමාණය වීම දක්නට ලැබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සියලුම ආනයනික නිමි භාණ්ඩ හා අතරමැදි භාණ්ඩවල මිල තුන් ගුණයකින් පමණ ඉහළ යාම සිදුවිය. විදේශ විනිමය හිඟය හේතුවෙන් බන්ධන තෙල් හිඟවීම නිසා දෛනික ප්‍රවාහන කටයුතු අඩාල වීම සහ විදුලි බලය නොකඩවා සැපයීමට අපොහොසත් වීම සමඟ කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රයේ කඩා වැටීම කැපී පෙනුණි. රුකියා විරහිතභාවය ඉහළ යාම සහ පොදුවේ සියලුම පාරිභෝගිකයින්ගේ ක්‍රය ශක්තිය විශාල වශයෙන් අඩුවීම නිසා සියළුම පාරිභෝගිකයින්ගේ භාණ්ඩ වෙත තිබුණු ඉල්ලුම පහළ යාම ආර්ථික අර්බුදයේ ක්ෂණික බලපෑම් ලෙස නිරීක්ෂණය විය. මෙයට අමතර ව, 2021 වසරේ මැයි මාසයේ සිට සියළුම රසායනික පොහොර සහ අනෙකුත් කෘෂි රසායන තහනම් කරමින් කාබනික ගොවිතැන කෙරෙහි ඉක්මන් නැඹුරු වීමක් දෙසට රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති වෙනස් වීම ද සිදුවිය. ඉහත සිදුවීම් දාමය ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත කෘෂි ක්ෂේත්‍රය

කෙරෙහි ම සාමාන්‍යව බලපෑම් ඇති කරන ලදී. එසේ වුව ද, එම තත්ත්වය බහු වාර්ෂික බෝගවලට වඩා කෙටිකාලීන සහ කෙසෙල් වැනි වාර්ෂික බෝග වෙත වැඩි බලපෑමක් එල්ල කරන ලද බව නිරීක්ෂණය විය.

ශ්‍රී ලංකාවේ පලතුරු බෝග අතරින් වැඩි ම වගා වපසරියක් අත්පත් කර ගන්නේ කෙසෙල් වගාවයි. 2022 වසර අවසානය වනවිට ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු කෙසෙල් වගා ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 41,430ක් ලෙස සටහන් වූ අතර එය ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු පලතුරු වගාවේ ප්‍රමාණයේ හරි අඩකටත් වැඩි අගයක් එනම් 54% ක් ලෙස සටහන් විය. එසේ ම, 2021 වසරේ හි වාර්ෂික කෙසෙල් නිෂ්පාදනය මෙ.ටො. 745,085කි. ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම දේශගුණික කලාපයක ම මෙන් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල කෙසෙල් ගෙවතු වගාවක් ලෙස ව්‍යාප්ත වී තිබේ. එසේ වුව ද, වාණිජ මට්ටමෙන් වෙළෙඳපොළ වෙත සැපයීම මූලික කරගත්, කෙසෙල් වගා කරන ප්‍රධාන දිස්ත්‍රික්ක තුන වන්නේ මොණරාගල, රත්නපුර (ඇඹිලිපිටිය ප්‍රදේශය) සහ හම්බන්තොට යන දිස්ත්‍රික්කයන් ය. වාණිජ කෙසෙල් වගා බිම්වල වපසරිය අක්කර 0.5 සිට අක්කර 70-75 දක්වා පරාසයක පැතිර තිබුණි. ආර්ථික අර්බුදය සමඟ ඇති වූ ඉල්ලුම අඩුවීමත්, ප්‍රවාහන වියදම් වැඩි වීමත් ආර්ථික අර්බුදයට පෙර කොවිඩ් 19 හි බලපෑම නිසා සංචරණ සීමා පැනවීමත් හේතුවෙන් වසර දෙකක පමණ කාලයක් වාණිජ කෙසෙල් ගොවීන්ගේ අස්වැන්න සාධාරණ මිලකට විකුණා ගත නො හැකි තත්ත්වයක් උද්ගත වී තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් 2023 වසර වන විට යළි කෙසෙල් වගාව සඳහා ආයෝජනය කිරීමට අරමුදල් හිඟවීමෙන්, බොහෝ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ගොවීන් සිය වගා වපසරිය 60% කින් පමණ අඩුකර තිබුණි. එසේ ම, සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ගොවීන්ගෙන් 50%කටත් වඩා වැඩි ප්‍රතිශතයක් කුලී ශ්‍රමය වෙනුවට පවුලේ ශ්‍රමය භාවිතාවට ගෙන තිබුණි. වියදම් අවම කර ගැනීමේ උපාය මාර්ගයක් ලෙස කුලී ශ්‍රමය, පවුලේ ශ්‍රමයෙන් ආදේශ කර ගැනීමත් සමඟ වගා වපසරිය ද පවුලේ ශ්‍රමයෙන් පමණක් සාර්ථක කර ගත හැකි ප්‍රමාණයට පහළ යාමක් නිරීක්ෂණය විය. රසායනික පොහොර යොදන ප්‍රමාණය නිර්දේශිත ප්‍රමාණයෙන් 42%ක් පමණ අගයක් දක්වා අඩු වී පැවති අතර වගාවට පොහොර යොදන වාර ගණන 5 සිට 3 දක්වා පහළ යාමක් දක්නට ලැබුණි. තව ද, පවතින අවදානම කළමනාකරණය කිරීම සඳහා බොහෝ කෙසෙල් ගොවීන් ඉහළ ආදාන ප්‍රතිචාර (High input responsive) දක්වන, කෝලිකුට්ටු වැනි ප්‍රභේද වෙනුවට සාපේක්ෂව පහළ අදාන ප්‍රතිචාර (Low input responsive) දක්වන සීනි කෙසෙල් වැනි ප්‍රභේද දක්වා මාරුවීම නිරීක්ෂණය විය. ගොවීන් විවිධ වෙළෙඳපොළ විවිධාංගීකරණ උපාය මාර්ග අනුගමනය කර තිබූ බව වැඩිදුරටත් නිරීක්ෂණය විය. තොග කඩ, ග්‍රාමීය එකතුකරන්නන්, ප්‍රදේශය තුළ ස්ථාපිත කෙසෙල් පොළ, ක්ෂේත්‍රයෙන් සෘජුව ම මිල දී ගන්නා පිට පළාත්වලින් පැමිණෙන එකතුකරන්නන් වැනි අලෙවි ජාලයක් වෙත කුඩා ප්‍රමාණවලින් සිය නිෂ්පාදන විකිණීමට උත්සාහ කිරීම ඒ අතරින් ප්‍රධාන විය. ඇඹුල් ප්‍රභේදය සම්බන්ධයෙන් ගත් කළ, පොහොර යෙදීමේ ප්‍රමාණය සහ යොදන වාර ගණන අඩුවීම නිසා සාමාන්‍ය කෙසෙල් කැනක බර 53% කින් පමණ පහළ ගොස් තිබිණි.

ගොවීන් මුහුණ දෙන තවත් සුවිශේෂී ගැටලුවක් වන්නේ උසස් තත්ත්වයෙන් යුතු රෝපණ ද්‍රව්‍ය හිඟයයි. සාමාන්‍ය තත්ත්ව යටතේ ඇඹුල් ප්‍රභේදය වගා කරන ගොවීන්ගෙන් 74% ක් පමණ අසල්වැසි ගොවීන්ගේ නිරෝගී කෙසෙල් වගා බිම්වලින් කෙසෙල් පැළ තෝරා ගත් අතර 20% ක් පමණ ගොවීන් පටක රෝපණ පැළ මිල දී ගනු ලබයි. කොවිඩ් 19 පාදක කරගත් සංචරණ සීමා නිසා බොහෝ ගොවීන් සිය කෙසෙල් වගාවන්වල එල නො නෙළා අතහැර දැමූ අතර උසස් තත්ත්වයෙන් යුතු පැළ සහිත කෙසෙල් වගාවන් නඩත්තු කිරීම අපහසු විය. එබැවින්, උසස් තත්ත්වයෙන් යුත් කෙසෙල් පැළ අවශ්‍ය අවස්ථාවේ දී මිල දී ගැනීම බොහෝ ගොවීන්ට දුෂ්කර වී තිබේ. කෙසෙල් වගා වපසරිය අඩුවීමට ද මෙම පැළ ලබා ගැනීමේ ගැටලුව ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබේ. දිස්ත්‍රික්ක තුනෙහිම පටක රෝපිත කෙසෙල් පැළ සඳහා විශාල ඉල්ලුමක් පැවතිය ද සැපයුම ප්‍රමාණවත් නොවේ. ප්‍රධාන පටක රෝපිත පැළ නිෂ්පාදන ප්‍රභව වන්නේ කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලීය කෘෂි තාක්ෂණික හා ග්‍රාමීය විද්‍යායතනය (වැලිගත්ත) (IARS), මාෂ හා තෙල් බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය (අගුණකොළපැලැස්ස), පලතුරු පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය (හොරණ) සහ අම්බලන්තොට පිහිටි පෞද්ගලික පැළ තවානකි.

IARS සහ හොරණ පලතුරු පර්යේෂණ ආයතනය ප්‍රධාන වශයෙන් පටක රෝපිත ඇඹුල් කෙසෙල් පැළ නිපදවන අතර මාෂ බෝග හා තෙල් බෝග පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානය ප්‍රධාන වශයෙන් කෝලිකුට්ටු කෙසෙල් පැළ, පටක රෝපණ තාක්ෂණය ඔස්සේ නිපදවනු ලබයි.

කෙසේ වුව ද, ඉල්ලුමට සාපේක්ෂ ව සැපයුම ප්‍රමාණවත් නොවන නිසා පටක රෝපිත පැළ ඉල්ලුම් කරන සියලුම ගොවීන්ට දීර්ඝ පොරොත්තු ලේඛනවල රැදී සිටීමට සිදුව ඇත. මෙම දිස්ත්‍රික්කවල කෙසෙල් වගා කරන ප්‍රධාන මාස වල කෙසෙල් පැළ ඉල්ලුම් පැළ ලක්ෂ 10-12 පමණ වුව ද ඉහත ප්‍රභවවලින් ලැබෙන මාසික සැපයුම පැළ 30,000-35,000 අතර අගයකට සීමා වී තිබේ. මෙමගින් වැඩිම පැළ ප්‍රමාණයක් සැපයෙන්නේ වැලිගත්ත IARS ආයතනය වන අතර එය මාසයකට ඇඹුල් පැළ 20,000 පමණ අගයකි. පටක රෝපිත පැළයක මිල ද සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගොස් ඇත. පටක රෝපිත ඇඹුල් කෙසෙල් පැළයක් රු.120.00ක් පමණ වන අතර පටක රෝපිත කෝලිකුට්ටු පැළයක් රු.160.00ක් පමණ වේ. මෙය ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති තත්ත්වය හා සසඳන විට 45% ක පමණ ආසන්න මිල ඉහළ යාමකි. තව ද, ගොවීන් විසින් නිෂ්පාදිත වගා ඇඹුල් කෙසෙල් පැළයක සාමාන්‍ය මිල ද රු.40.00 සිට රු.80.00 ක් පමණ දක්වා ඉහළ ගොස් තිබේ.

සලකා බලන ලද දිස්ත්‍රික්කවල කෙසෙල් අක්කර 1ක් සඳහා නිෂ්පාදන වියදම ආසන්න වශයෙන් 250% කින් පමණ ඉහළ යාමක් පෙන්නුම් කරයි. කෙසේ වුව ද, ඇඹුල් කෙසෙල් සඳහා සලකා බලන ලද දිස්ත්‍රික්ක වල 2019 වසරට සාපේක්ෂව ගොවිපළ මිල ගණන් ඉහළ ගොස් ඇත්තේ 160%කින් පමණි. මෙම ගණනය කිරීම අනුව ආර්ථික අර්බුදය හේතුවෙන්

කෙසෙල් ගොවීන්ගේ ආදායම් තත්ත්වය පසුබැමට ලක් වී ඇති බව පැහැදිලි ය. ආර්ථික අර්බුදය හේතුවෙන් ඇති වූ

සෘණාත්මක බලපෑම් අවම කිරීම සහ වාණිජ කෙසෙල් ගොවියාගේ ආදායම් තත්ත්වය නහා සිටුවීමට යෝජනා කිහිපයක් ක්ෂේත්‍ර තත්ත්වය අධ්‍යයනය කිරීමේ දී හඳුනාගත හැකි විය.

1. රුපියලෙ හි අගය අව ප්‍රමාණය වීම නිසා ආනයනික පොහොර සහ කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය වල මිල ඉහළ යෑමේ අවාසිය කිසියම් ප්‍රමාණයකට අවම කරගැනීමට සුදුසු එක් විකල්පයක් ලෙස අපනයනය පාදක කරගත් නැවුම් කෙසෙල් සහ සැකසූ කෙසෙල් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන දිරිගැන්වීම් සිදු කළ හැකි වේ. මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ සහ හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ අපනයනය සඳහා කෙසෙල් පිරි නිෂ්පාදනය කර සැපයුම්කරුවන්ට අලෙවි කරන කර්මාන්ත ශාලා 3ක් පිහිටා ඇත. මෙම කෙසෙල් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනය අපනයනය මූලික කරගත් කර්මාන්ත ශාලාවලින් මිල දී ගන්නේ 2 වැනි සහ 3 වැනි ශ්‍රේණියේ කෙසෙල් කැන් වීම නිසා ගොවීන්ට එම අඩු ප්‍රමිතියෙන් යුත් කෙසෙල් කැන් සඳහා ඉහළ මිලක් ලබා ගැනීමට හැකි වී තිබේ. මෙම වසරේ ජූනි සහ ජූලි මාසවල මෙම කර්මාන්ත ශාලා මගින් 2 වන සහ 3 වන ශ්‍රේණියේ සීනි කෙසෙල් සඳහා රු. 65.00 - 70.00 ක පමණ මිලක් ලබාදුන් අතර එය එම කාලවල 1 වන ශ්‍රේණියේ කෙසෙල් සඳහා ලැබුණු රු. 90.00 පමණ මිල සමඟ සසඳන කළ ඉහළ මිලකි. කෙසේ වුව ද, මෙම කර්මාන්ත ශාලාවල දෛනික අවශ්‍යතාවය ඉතා කුඩා නිසා (එක් එක් කර්මාන්ත ශාලාවක් සඳහා කෙසෙල් කිලෝ 4,000 - 5,000 පමණ) බහුතරයක් ගොවීන්ට මෙම වාසිදායක වෙළෙඳපොළ වෙත පිවිසීමට අපහසු වී තිබේ. අපනයන අවස්ථා හඳුනාගෙන දේශීය ව්‍යාපාරිකයින් දිරිමත් කිරීමත්, පවතින කර්මාන්ත වෙත වැඩි ඉල්ලුමක් ලබා ගැනීමට විදේශීය ගැනුම්කරුවන් සමඟ දීර්ඝකාලීන ගිවිසුම් වලට එලැඹීමට අවස්ථා උදා කරදීමත්, කම්හල්වල අධික විදුලි බිල සඳහා තිරසාර අඩු වියදම් ක්‍රමවේද හඳුන්වාදීමත්, කෙසෙල් අපනයන ක්ෂේත්‍රය නහා සිටුවීමට ගත හැකි මූලික පියවරයන් වේ.

2. එසේ ම, නැවුම් කෙසෙල් අපනයනය සඳහා කෘෂි නවීකරණ වැඩසටහන යටතේ නව වැඩපිළිවෙළක් මොණරාගල, කිරිඳිබත්තාරම සහ හම්බන්තොට අගුණකොළපැලැස්ස යන ප්‍රදේශ ආශ්‍රිත ව ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. මේ සඳහා තෝරාගත් ප්‍රදේශවල සීනි සහ ඇඹුල් කෙසෙල් ගොවීන් 150කට පමණ පැළ ලබා දී, වගාව නඩත්තු කිරීමේ උපදෙස් ලබාදීම මේ දින වල ක්‍රියාත්මක වන අතර සීනි සහ ඇඹුල් කෙසෙල් කිලෝවක් රු.110.00 ක පමණ අවම මිලකට අපනයනය කිරීමට හැකිවෙතැයි එම වැඩසටහන ගොවීන්ට දන්වා ඇත. ගොවීන් පවසන ආකාරයට මෙම වැඩසටහන සාර්ථක ව ප්‍රවලිත වුවහොත් තම නිෂ්පාදනවලින් කොටසකට හෝ ස්ථාවර මිලක් නො වෙනස් ව පැවතීම ඔවුන්ට වාසිදායක ය.

3. තව ද, විශේෂයෙන් ඇඹුල් කෙසෙල් පටක රෝපණ පැළ සුලභතාව ඉහළ නැංවීම, ඇඹුල් කෙසෙල් වගාවේ ඵලදායීතාව ඉහළ දැමීමට බෙහෙවින් වැදගත් වේ. ඇඹුල් කෙසෙල් අක්කරයක වගාවක පටක රෝපිත පැළ සිටුවා නිර්දේශිත ක්‍රමවේදයට වගාව නඩත්තු කිරීමෙන් නියමිත කාලයේ කෙසෙල් කැන් 95% ක් පමණ ලබා ගත හැකි වුව ද, සාමාන්‍ය ක්‍රමය යටතේ වගාවකින් පැළ සිටුවා ඵලෙස කෙසෙල් කැන් ලබා ගත හැකි වන්නේ උපරිම 80% ක් පමණ වේ. එසේ ම, එකම කාලයේ දී සියලුම කෙසෙල් ගස් ඵල දැරීම උත්තේජනය වීම ද පටක රෝපිත පැළ භාවිතා කිරීම නිසා සිදු වේ. ඒ අනුව, කෙසෙල් වගාවේ වැඩි ප්‍රතිලාභයක් ලබා ගැනීමට ඉල්ලුමට අනුව පටක රෝපිත පැළ සැපයුම ඉහළ නැංවීමට අදාළ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම වැදගත් වේ. පටක රෝපණ කර්මාන්තය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පහත සඳහන් යෝජනා, අපගේ ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය තුළින් අනාවරණය විය.

1. දැනට පටක රෝපිත පැළ නිපදවන රාජ්‍ය ආයතන වලට අවශ්‍ය පටක රෝපණයට අදාළ මූලික පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම;
 - a. පුහුණු ශ්‍රමය සහ මානව සම්පත් ඉහළ නැංවීම
 - b. භෞතික සම්පත් (Laminar floor) සංඛ්‍යාව ඉහළ නැංවීම
 - c. රසායන ද්‍රව්‍ය සුලභ කිරීම
 - d. මේ සඳහා ගත යුතු කෙටි කාලීන ක්‍රියාමාර්ග ලෙස හඳුනාගත හැකි ය.

එමෙන් ම, පෞද්ගලික අංශය පටක රෝපණ පැළ නිපදවීම සඳහා දිරිගැන්වීමට පහත සඳහන් කරුණු කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතු ය.

2. දැනට එම ක්ෂේත්‍රයේ යෙදී සිටින ව්‍යවසායකයින්ට ණය පහසුකම් සඳහා අවස්ථාව වැඩි කිරීම
 - e. පටක රෝපණ විද්‍යාගාරයක් අළුතෙන් ඉදිකිරීමට අවශ්‍ය විශේෂඥ දැනුම ලබාගත හැකි ස්ථාන සහ විශේෂඥයින් පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම
 - f. දැනට ස්ථාපිත පටක රෝපණ විද්‍යාගාරයන් සඳහා ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතිකරණයන්ට සමාන්තර දේශීය ප්‍රමිතිකරණ ක්‍රමවේදයන් හඳුන්වා දී ප්‍රමිතිගත කිරීම (විශේෂයෙන්ම විදේශ වෙළෙඳපොළ සඳහා පිවිසීමේ දී මෙම ප්‍රමිතිකරණය වැදගත් වේ)
 - g. පෞද්ගලික අංශයේ ව්‍යවසායකයින් හට දේශීය සහ විදේශීය පුහුණු අවස්ථා ලබාදීම
 - h. විදේශීය ඉල්ලුම්කරුවන් සමඟ සම්බන්ධ වීමට ඇති අවස්ථා පුළුල්කර දීම ය.

ගොවි ජනතා

ගොවි ජනතා සඟරාව පිළිබඳ ඔබ දැක්වන අදහස් හා ප්‍රතිචාර අපි ඉතා අගය කොට සලකමු. එසේම, ඒවා ඉදිරි කලාපයන් හි පල කිරීමට දැනට යුතු කෙරේ. එබැවින් ඒවැනි දෑ සංස්කාරක වෙත දැන්වා එවන මෙන් පාඨක ඔබට ආරාධනා කරමු.

සංස්කාරක

ගොවි ජනතා

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

114, විජේරාම මාවත,

කොළඹ 07.

අත වට කරු හෙටක් සඳහා නාගරික කෘෂිකර්මය

ඩබ්.පී.ඩී. වරන් ගුණවර්ධන

විමර්ශන නිලධාරී

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

සිරල බසකින් නිර්වචනය කරන්නේ නම් නාගරික කෘෂිකර්මය යනු “නාගරික පෙදෙසක, පුරවරයක, නගරයක හෝ උපනගර කරා විහි දී යන භූමියක කෙරෙන්නා වූ ආහාර නිෂ්පාදනයට අදාළ ක්‍රියාවන් ය”. එය වඩාත් පුළුල් ලෙස විමසා බැලුවහොත් නගරය තුළ ආහාර නිපදවීම, සැකසුම් කිරීම හා බෙදාහැරීම යන සියලු ක්‍රියාවලීන් ඊට අන්තර්ගත ය. එහි දී ආහාර බෝග වගාව, සත්ත්ව නිෂ්පාදනය, මත්ස්‍ය වගාව, කෘෂි වන වගාව සහ උද්‍යාන වගාව වැනි විවිධාකාර වූ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලීන් ඊට ඇතුළත් වේ. සරල ව එක් මිනිසෙකු විසින් තවත් එවැනි මිනිසුන් කිහිපදෙනෙකුට හෝ මිනිස් සමූහයකට ආහාර සැපයීමට ඇති හැකියාව කෘෂිකර්මය ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන (UNDP) විසින් නාගරික කෘෂිකර්මය විද්‍යාත්මකව හඳුන්වා දී ඇත්තේ ආහාර සහ අනෙකුත් නිෂ්පාදිතයන් ජනනය කරනු ලබන නිෂ්පාදනය, සැකසුම හා අලෙවිය ඇතුළත් ක්‍රියාවලියක් ලෙසට ය. මෙහි දී නාගරික හා අර්ධ නාගරික ප්‍රදේශයන් හි පාංශු හා ජලජ මාධ්‍යයන් හි කෙරෙන බෝග හා සත්ත්ව පාලනයේ විවිධත්වයක් ජනනය අවසාන ප්‍රතිඵලය ලෙස දැකිය හැකි ය. ඒ සඳහා සුක්ෂම ක්‍රමවේදයන්, ස්වභාවික

සම්පත් හා නාගරික අපද්‍රව්‍ය උපයෝගීකරණය ඊට ඇතුළත් වේ.

නාගරික කෘෂිකර්මයේ ඉතිහාසය

නාගරික කෘෂිකර්මය යන්න සාමාන්‍යයෙන් අපට නුහුරු යෙදුමකි. කෘෂිකර්මය බොහෝ විට සිදුවන්නේ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ය, හේන්, කුඹුරු ආදියෙහි ය. එසේ නම් නාගරික ප්‍රදේශ වල ගොවිතැන් සිදුවේ ද? ඒවායේ වගා නඩත්තු කළ හැකි ද? මෙවැනි ප්‍රශ්න කෙනෙකුට ඇතිවීම සාමාන්‍යයි. එසේ වුව ද ලෝක ඉතිහාසය හා ලංකා ඉතිහාසය දෙස විමසීමෙන් ව බලන කල මෙයට ශතවර්ෂ ගණනාවකට පෙර සිට ම නාගරික කෘෂිකර්මාන්තය පැවති ඇත. නගරය සහ කෘෂිකර්මාන්තය අතර බැඳීම නගරයේ ඉදිවීමත් සමඟම සිදුවිය. ඒ අනුව, නාගරික කෘෂිකර්මය විධිමත් අයුරකින් බිහිවීම ක්‍රි.පූ 3800 දී පමණ සිදුව ඇති බව බ්‍රිතාන්‍ය පුරාවිද්‍යා ගවේෂකයෙකු වූ ඇලෙක්සැන්ඩර් කණිංහැම් මහතාගේ මතය වේ. එතුමා විසින් රාජකීය ආසියාතික සංගමයේ ලිපියකට කරුණු දක්වමින් පෙන්වා දී ඇත්තේ මෙසපොතේමියාවේ යුප්‍රටිස් නදිය අසල පිහිටි උරුක් (URUK) නගරයේ දී එය ආරම්භ වූ බව ය. මෙම නගරය එවකට බිහි ව තිබූ විශාල ම නගර අතරට අයත් නගරයක් විය. එය අක්කර 1100 ක් පුරා විසිරී පිහිටමින් ජනගහනය 50,000 කට පමණ වාස භූමි වී ඇත. සැලසුම්ගත ව හා උපක්‍රමශීලී ක්‍රමවේදයන් ඔස්සේ මෙම නගරයෙන් 1/3 ක ප්‍රමාණයක රට ඉදි වගා කොට තිබෙන්නට ඇත. තව ද නගරය තුළ පිහිටි ආගමික සිද්ධස්ථානයන්ට අයත් භූමිභාගයන් හි කට්ටි උයන් වගාවන් (Allotment Garden) ලෙස වගා කිරීම පවා සිදු ව තිබේ. එසේ ම, පලතුරු සහ එළවළු වගා කිරීම පිණිස ගංගා දියළු පස් හා රොන්මඩ යොදාගෙන හිරු එළියෙන් පුලුස්සාගත් ගඩොල් උපයෝගී කර ගනිමින් හෙල්මළු සකසාගෙන ඇත. පියගැට පදනම් ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පය (Stepped Architecture) ඔස්සේ සිරස් හෙල්මළු (Vertical Staking) නිර්මාණය කරමින් සීමිත ජල ප්‍රමාණයකින් උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීම සඳහා ස්ථර ගණනාවක් සකසමින් සුක්ෂම වගා ක්‍රමයන් හි නිරතව සිට ඇත. එසේ ම, පුරාවිද්‍යා කැණීම් මගින් මෙක්සිකෝවේ ටලටිකෝ (Tlatlco) සහ ටිකෝමාන් (Ticoman) නගරයන් හි මෙයට වසර 4000 කට පමණ පෙර දී ගල්කණු යොදා ගනිමින් හෙල්මළු සකස් කොට සිරස් ආකාරයේ ඉදිකිරීම් සමඟින් එළවළු වගාකොට තිබූ බව වාර්තා වේ. ලෝකය තුළ එලෙස පවතිද්දී ලංකාවෙහි නාගරික කෘෂිකර්මික ගොඩනැඟීම් තුළ සුවිශේෂී වූ සිහිවටනයක් වනුයේ කාශ්‍යප රජු (ක්‍රි.ව 477 – 495) දවස සිගිරි පර්වතය ආශ්‍රිත ව ඉදි කළ මාලිගාව හා උද්‍යානයයි. සිගිරිය ප්‍රථම සහග්‍රකයෙහි ප්‍රධාන හා වැදගත් නාගරික කර්මස්ථානයක් ලෙස ද සැලකේ. එහි අන්තර්ගත නාගරික හා මාලිගාමය සැලසුම ඉහළ පරිකල්පන අගයකින් සහ අතිශය සවිස්තරාත්මක භාවයකින් යුක්ත ය. මල්, පලතුරු හා ඖෂධ වගාවන් සහිත ගිරි උද්‍යානයක් මෙන් ම ජල උද්‍යානයක් පැවති බවට පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක හමුවීම එහි සුවිශේෂීත්වය යි.

නාගරික කෘෂිකර්මයේ සෞඛ්‍යමය හා පාරිසරික හිතකාමීත්වය

1996 වර්ෂයේ දී ඉස්තාන්බුල් නගරයේ පවත්වන්නට යෙදුණ එක්සත් ජාතීන්ගේ අන්තර් ජාතික මානව ජනාවාස සම්මන්ත්‍රණයේ දී ප්‍රථමවරට නාගරික කෘෂිකර්මය නිල වශයෙන් පිළිගනිමින් ලෝකය පුරා සිසුයෙන් වර්ධනය වන නාගරික ජනගහනය සඳහා එමඟින් ලබාගත හැකි සෞඛ්‍යමය හා සුභසාධක පහසුකම් ඇගයීමකට භාජනය කරන ලදී. තව ද, එහි අන්තර්ගත පරිසර හිතකාමීත්වය අවධාරණය කරන ලදී. නාගරික කෘෂිකර්මාන්තය හරහා ස්වභාවිකත්වයට ළඟාවීම තුළින් මානසික ආතතිය, රුධිර පීඩනය හා ජේශීන් තුළ සංකෝචනය අවම කිරීමට හේතු වේ. ඒ කෙසේ ද යත් ඔබ වටකරගෙන සෑම විටම මල්, එළවළු, පලතුරු හා කුඩා සත්ත්වයින් සිටින බැවිනි. වෛද්‍ය නිර්දේශයන්ට අනුව කාන්තාවන්ගේ අස්ථි කැඩී බිඳී යාමේ ප්‍රවණතාවය (Osteoporosis) අවමකිරීම සඳහා පිහිනීම, මද වේගයෙන් ඇවිදීම (Jogging) හා ස්වායු ව්‍යායාම (Aerobics) යන් හි නිරතවීම පුරුද්දක් කොටගෙන ඇත. එසේ වුව ද, නවතම වෛද්‍ය පර්යේෂණයන් හා සමීක්ෂණයන් අනුව පෙන්වා දෙන්නේ ප්‍රජා උයන් වගාව හා ගෙඋයන් වගාවන් බහුල නාගරික කොට්ඨාශයන් තුළ වෙසෙන නාගරිකයන් පෙරකී ක්‍රම තුනට ම වඩා වැඩි සෞඛ්‍ය සම්පන්නභාවයක් ලබා ගන්නා බවයි. තව ද, මෙම නාගරිකයන් අතර දියවැඩියා රෝගී තත්ත්වය පැවතීමේ ප්‍රතිශතය ද ඉතා අවම අගයක් ගෙන තිබුණි. එනම්, බර අඩුවීම සහ සමස්ත කායික මානසික සෞඛ්‍යයේ වර්ධනය හේතුවෙනි. එමෙන් ම ඉහත සඳහන් කළ ව්‍යායාම ක්‍රම තුනෙහි දී ම නො ලැබෙන නැවුම් ආහාර තම ආහාර පිභානට යොමු වීම ද නාගරික කෘෂිකර්මයේ ප්‍රබල වාසියකි.

නාගරික කෘෂිකර්මය තුළින් නාගරික සීමාවන් තුළ පවතින හරිත පරිසරය වර්ධනය කිරීමට උපකාරී වන බැවින් බොහෝ දුරට උණුසුම් දූපත් බලපෑම (Heat Island Effect) අවමකිරීම තුළින් පාරිසරික උෂ්ණත්වය පහළ හෙළීමට හේතු වේ. එමඟින් හිතකර ක්ෂුද්‍ර කාලගුණික පරිසරයක් තනාදෙනු ලැබේ. එසේ ම, සැලසුම් සහගත ලෙස පැළ, පදුරු, වැල් හා ගස් වගා කිරීම ඔස්සේ වායු සමනය සඳහා වැයවන වියදම් අවම කිරීමට ද හැකි වේ. එසේ ම අංගාරිකාමල (කාබන්ඩයොක්සයිඩ්) වායුව වැනි හරිතාගාර වායු අවශෝෂණය තුළින් පරිසර දූෂණය අවම කිරීමට හේතුවන නිසා නාගරික ජීවිතයේ සනීපාරක්ෂාව හා පාරිසරික ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීමට ද හේතු වේ. තව ද, ජෛව විවිධත්වය නඟා සිටුවීමට උපකාරී වන බැවින් ස්වභාවික සෞන්දර්යය වර්ධනයට එය උපකාරී වේ. එමඟින් ස්වභාවිකව පවතින ජල චක්‍රය, කාබන් චක්‍රය, නයිට්‍රජන් චක්‍රය යන ක්‍රියාවලීන් ප්‍රශස්ත තත්ත්වයකින් පවත්වා ගැනීමේ හැකියාව තුළ නාගරිකයන්ගේ සනීපාරක්ෂක වියදම් අවම කරගත හැකි වේ. තව ද පක්ෂීන්, හිතකර කෘමීන් හා අනෙකුත් කුඩා සතුන්ගේ වර්ධනයත් සමඟ පරිසර පද්ධතිය පුනර්ජීවයක් ලබන්නේ ය. එය නගර වාසීන්ගේ මානසික සැනසිලි සුවය වර්ධනයට උපකාරී වේ.

II. කෘෂි සඳහා නිෂ්පාදනය කරන්නේ ද? යනාදී වශයෙනි.

නාගරික කෘෂිකර්මයෙන් අතමිට සරුකර ගනිමු

ඇතැම් විට ඔබ “වර්තමානයේ දී කෘෂිකර්ම නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියක නිරතවීම පවා වාසිදායක ද?” යන්න පිළිබඳ ගැටළුවක නිමග්න ව සිටිය හැකි ය. එසේ පැවතිය දී බොහෝ දුරට නාගරික කෘෂිකර්මය තුළ කුඩා පරිමාණ ඒකකයක් ලෙස ගෙඋයනක් පවත්වාගෙන යාමෙන් අත්වන වාසිය කුමක් ද? යන්න පවා සිතාගත නොහැකි වීම සාමාන්‍ය ය. මෙම ගැටලුවලට පහත ආකාරයෙන් සංකීර්ණ ලෙස පිළිතුරු 06 ක් ඉදිරිපත් කළ හැකි වේ.

1. පවුලේ පරිභෝජනය සඳහා ගුණාත්මක නිෂ්පාදනයක් ලබාගත හැකි වීම
2. ආදායම වැඩිකර ගැනීමට අවස්ථාවක් උදාවීම
3. ආහාර සුරක්ෂිතතාවය පවත්වා ගැනීමට හැකිවීම
4. ආර්ථික අර්බුදකාරී අවස්ථාවන්ට මුහුණ දීමේ හැකියාව වර්ධනය වීම
5. සම්පත් භාවිතය හා ආදායම් උත්පාදනයේ විවිධාංගීකරණයක් ජනනය වීම
6. නාගරික රැකියා නියුක්තිය ඉහළ යාම

යනාදියයි

ඉහත සඳහන් ආර්ථිකවාසිත්වලට අමතර ව ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ව්‍යවසායකයෙකු ලෙස නාගරික කෘෂිකර්මයේ නිරතවීම හරහා යම් ධනෝපායනයක් ළඟා කරගත හැකි ය. එසේ ම, එය ජාතික ආර්ථික වර්ධනය සඳහා ලබාදෙන මහඟු දායකත්වයක් ද වේ. එහෙත් ඔබ ඒ ගැන ආර්ථික විමසුමකට ලක් කිරීමේ දී ප්‍රධාන ප්‍රශ්න තුනක් ඔබගේ සිහියට නැගෙනු නො අනුමාන ය. එනම්,

- I. කුමක් නිෂ්පාදනය කරන්නේ ද?
- II. කෙසේ නිෂ්පාදනය කරන්නේ ද?

කුමක් නිෂ්පාදනය කරන්නේ ද යන්න විසඳා ගැනීම සඳහා සිල්ලර වෙළෙඳපොළ, සතිපොළ හෝ සුපිරි වෙළෙඳ සංකීර්ණයක් කරා පිවිසීමෙන් අදහස් ලබා ගැනීමේ හැකියාව පවතී. එය එක් දිනකින් සම්පූර්ණ කළ නො හැක්කකි. උචිත කාලපරිච්ඡේදයක සිදු කිරීම මගින් කාලීන ව පවතින ද්‍රව්‍යයන්/ භාණ්ඩයන් හි වෙනස්කම් මෙන් ම එකම භාණ්ඩය වෙළෙඳපොළට පැමිණීමේ ආකාරයන් හි වෙනස්කම් අවබෝධ කරගත යුතු වේ. තව ද, ඒවායේ මිල ගණන් හි ඇතිවන උච්ඡාවචනයන් ගැන ද විශ්ලේෂණයක යෙදිය හැකි ය.

කෙසේ නිෂ්පාදනය කරන්නේ ද යන්න ගැන දැනගැනීම සඳහා නිෂ්පාදන ක්‍රමවේදයන්ගේ වෙනස් වීම් ගැන අවබෝධයක් ලබා ගත යුතු ය. තාක්ෂණික දියුණුවීම් හමුවේ ක්‍රමවේද හා ක්‍රියාවලි වේගවත් ව වෙනස් වේ. අද කරන දෙය හෙට වෙනස් අයුරකින් සිදුකළ හැකි වේ. එහෙත් අධි තාක්ෂණයට ම පමණක් නො ගොස් සාම්ප්‍රදායික දැනුම හා හුරුව මුසුකොට වඩාත් තුලිත වූ ක්‍රමවේදයන් අනුගමනය වැදගත් වේ. එවිට ආර්ථික වාසිදායක පරාසයක සිටිය හැකි අතර ම වෙනස් කිරීම් අවශ්‍ය වීට පියවරෙන් පියවර එය සිදුකළ හැකි වේ.

කවරෙක් සඳහා නිෂ්පාදනය කරන්නේ ද යන්න දැන ගැනීමට නාගරික සමාජය තුළ පවතින විවිධ සමාජ ආර්ථික කණ්ඩායම් හි පාරිභෝගික වරණයන් හා වෙළෙඳපොළ හැසිරීම් රටාවන්ගේ අපේක්ෂිත විවිධත්වයන් පිළිබඳව පූර්ව විමසිලිමත්භාවයක් ඇති කර ගැනීමට පුරුදු විය යුතු ය. එවිට නිපදවන ද්‍රව්‍ය සඳහා පවතින සැබෑ ඉල්ලුම කොපමණ ද

යන්න ගැන අවබෝධයකින් යුක්තව තම නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය මෙහෙයවිය හැකි වේ.

නාගරික කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා භූමිය කළමනාකරණය

නාගරික කෘෂිකර්මාන්තය තුළ පවතින ප්‍රධාන අභියෝගයක් වන්නේ භූමිය නිසි අයුරින් කළමනාකරණය කර ගැනීම යි. නගරය තුළ වගා ඉඩකඩක් සොයා බැලීමේ දී “ නිරස් ඉඩ ” සඳහා පමණක් නොව “ සිරස් ඉඩ ” සඳහාත් අවධානය යොමුවිය යුතු ය. එම සිරස් ඉඩ ඔබට එක්වරම නො පෙනිය හැකි ය. එය සෑම විටම සැඟ ව පවතී. තව ද, කිසිදු වටිනාකමක් නොමැති යැයි සලකා අත්හැර හෝ නො සැලකිල්ලට බඳුන් වී ඇති ස්ථාන පවා නාගරික කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා ඔබට ඉඩක් සපයා දෙයි. නගරයක් තුළ එසේ පවතින ඉඩ ආකාර තුනකට වර්ග කොට හඳුනාගත හැකි ය. ඒ මෙසේ ය,

- I. බිම් ඉඩකඩ නොමැති ගොඩනැගිලි දර්ශ (Building Scapes)
- II. සිමිත බිම් ඉඩකඩ සහිත පෞද්ගලික භූමි දර්ශ (Private Landscape)
- III. නාගරික පරිපාලකයන්ට අයත් පොදු දේපල දර්ශ (Common Property scapes)

යනා දී වශයෙනි.

බිම් ඉඩකඩ නොමැති ගොඩනැගිලි දර්ශ ප්‍රධාන වශයෙන් නිවසක හෝ වෙනත් ඉදිකිරීමක අභ්‍යන්තර බිම් ඉඩ හෝ ඉදිකිරීම් ආශ්‍රිත බාහිර සිරස් ඉඩ යොදා ගැනීම ඔස්සේ නාගරික කෘෂිකර්මයේ ක්ෂුද්‍ර උත්සාහයක නිරතවීම මෙමගින් අදහස් කෙරේ. මෙම ඉඩකඩ පෞද්ගලික නිවසක් මෙන් ම ආයතනික ගොඩනැගිල්ලක් ආශ්‍රිතව ද සොයා ගත හැකි ය.

උදාහරණ වශයෙන් බඳුන් උයන් වගාව, සඳළුතල උයන් වගාව, ජනෙල්පඩි උයන් වගාව, ජල රෝපිත වගාව හා පටක රෝපිත වගාව වශයෙන් හඳුනාගත හැකි ය.

ඉඩකඩ සීමිත වූ පෞද්ගලික අයිතියකින් යුත් නිවෙස්බිම් තුළ සාම්ප්‍රදායිකව “ ගෙවතු වගාව” සඳහා වෙන්වන ඉඩ ප්‍රමාණය සීමිත බිම් ඉඩකඩ සහිත පෞද්ගලික භූමි දර්ශ ගණයට අයත් වේ. එහෙත් ඒ දෙස අලුත් කෝණයකින් බලමින් නාගරික කෘෂිකර්මය තුළ තිරසාර ප්‍රවේශයන් උපයෝගී කර ගනිමින් කායික පෝෂණය, මානසික නිරෝගීකම සහ ආදායම් ප්‍රවේශයන් කරා යොමු වීමට ඉදිරිපත් වීම කාලීන ව වැදගත් උත්සාහයකි. මේ සඳහා උදාහරණ වශයෙන් උස්පාත්ති වගාව, ගිල් වූ පාත්ති වගාව, බැරල්/කුඩා සහයක වගාව, බෝග සත්ත්ව ඒකාබද්ධ වගාව, ජලජීවි/මත්ස්‍ය රෝපිත වගාව යනා දී වශයෙන් පෙන්වා දිය හැකි ය.

නාගරික කෘෂිකර්මය සඳහා නාගරික පරිපාලකයන්ට අයත් සහ එම පරිපාලකයන් විසින් බදු ක්‍රමයට හෝ කුලියට ගනු ලබන පෞද්ගලික ඉඩම් ලබාදීම ශ්‍රී ලංකාව තුළ දැකීම අසීරු වුව ද වෙනත් රටවල සිදුවන්නකි. එම රටවල නාගරික කෘෂිකර්මය ප්‍රවලිත කිරීමේ ප්‍රධානම ක්‍රියාමාර්ග ලෙස ප්‍රජා උයන් වගාව, කට්ටි උයන් වගාව, නිවාස සංකීර්ණ උයන් වගාව, නාගරික පවුල් ගණනාවක් එකතු වීමෙන් සිදු කරන සහග වතු උයන් වගාව හා පාසල් ආයතනික උයන් වගාව යනාදිය හඳුනා ගත හැකි වේ.

නාගරික කෘෂිකර්මාන්තය තුළ බෝග තෝරා ගැනීමේ දී සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණු

නාගරික කෘෂිකර්මාන්තයේ නිරතවන්නන් විසින් බෝග තෝරා ගැනීමේ දී පහත සඳහන් අංශ කෙරෙහි විශේෂ

ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ප්‍රධාන ආකාර දෙකකින් ලභාකර ගත හැකි ය. එක් ආකාරයක් නම් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම වන අතර අනෙක වන්නේ වඩා හොඳ පසු අස්වනු කළමනාකරණයක් තුළින් අස්වනු හානි අවම කිරීම ය. ඒ නිසා නාගරික කෘෂිකර්මාන්තය හරහා නිෂ්පාදනය වන අස්වනු වඩාත් හොඳ ක්‍රමවේදයක් යටතේ වෙළෙඳපොළට ඉදිරිපත් කිරීම වැදගත් වේ. එය නැවුම් එළවළු, පලතුරු, මල්වල සිට සකස් කරන ලද සත්ව හා ශාක ආහාර කාණ්ඩ විය හැකි ය. ඒවායේ ගුණාත්මකභාවය හා වටිනාකම රැකගැනීම සැමවිටම ව්‍යවසායකත්වයේ තිරසාරභාවයට වැදගත් වන්නකි. එසේ ම, උද්‍යාන හා ගෘහ කළමනාකරණය

තුළ දී ව්‍යවසායකයෙකුගේ නිර්මාණ කෞශල්‍යය මෙම උපායමාර්ගය/ සංසටකය ඔස්සේ නිදහස් වීම දැකිය හැකි ය. නාගරික සමාජය තුළ ස්වභාවික සෞන්දර්යයේ වින්දනාත්මක අගය ජනිත කරමින් මානසික සුවය ඒ තුළින් ලබා ගැනීමේ හැකියාව පවතී.

නාගරික කෘෂිකර්මයේ මිත්‍යාවන් හා දුර්මත

සෑම යහපත් ක්‍රියාවලියක් තුළ දී ම ඊට මං අහුරන මිත්‍යාවන් හා දුර්මත හඳුනාගත හැකි ය. නාගරික කෘෂිකර්මාන්තයට ද එම තත්ත්වය එලෙසම අදාළ වේ. මෑත අතීතය තුළ මෙම දුර්මත තදබල ලෙස පැවතුණ අතර තත්කාලීන ගෝලීය ජීවන ක්‍රියාවලීන් හා ආහාර පාරිභෝජන රටාවන් හමුවේ ඒවා තදින් බලපැවැත් වේ. එලෙස හඳුනාගත හැකි දුර්මත හා මිත්‍යාවන් පහත අයුරින් පෙළගැස්විය හැකි ය.

සැලකිල්ලක් දක්වමින් බෝග තෝරා ගැනීම වඩාත් උචිත වේ. එනම්,

- පවුලේ පෝෂණය
- තාක්ෂණික අනුවර්තනය
- වගා කළමනාකරණය
- පසු අස්වනු තාක්ෂණය හා නිම් අගය ඉහළ නැංවීම
- උද්‍යාන හා ගෘහ කළමනාකරණය

යනාදී වශයෙනි.

සුරක්ෂිත හා සමතුලිත ආහාර වේලක් භුක්ති විදීම සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජීවිතයකට මඟ පෑදීමක් වේ. ඒ සඳහා ආහාර සුරක්ෂිතතාවය හැකිතාක් තම නිවෙස්බිම තුළින් ම ලභාකර ගැනීමට උත්සාහ දැරීම පවුලේ පෝෂණය සඳහා වැදගත් වේ. එසේ ම පවුලේ ආර්ථිකය සඳහා මෙන් ම වෙළෙඳපොළ සඳහා නිවෙස් බිම නිර්මාණයේ දී බෝග සහ සත්ව නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට අදාළ හා උචිත තාක්ෂණික අනුවර්තන උපායමාර්ගයන් අනුගමනය කිරීම ද අත්‍යවශ්‍ය වැදගත් ය. වගා කළමනාකරණය තුළ දී දිගුකාලීන එළඳායීත්වයක් සඳහා නිවෙස්බිම තුළ පස, ජලය, පළිබෝධ හා සෙවන/හිරුඑළිය කළමනාකරණය එකසේ වැදගත් ය. එසේ ම, ව්‍යවසායකත්වය පවත්වාගෙන යාමේ දී සමස්ත ව්‍යවසායකත්ව කළමනාකරණයක් සඳහා ප්‍රමුඛතාවයක් දී කටයුතු මෙහෙයවීම ද සිදු කළ යුතු ය.

- නාගරික කෘෂිකර්මාන්තයේ සුළු පරිමාණ ස්වරූපය
- නගරය යනු කෘෂිකර්මාන්තයට ඔබ්බ තැනක් නොවේ ය යන ආකල්පය
- නාගරික කෘෂිකර්මය උරුම වන්නේ දුප්පත් ජනතාවට පමණක් ය යන්න
- නාගරික කෘෂිකර්මය සීමා වන්නේ කාන්තා පාර්ශ්වයට පමණක් ය යන්න

වැනි දුර්මත මෙහි දී පෙන්වා දිය හැකි ය.

මෙවැනි දුර්මත වලින් ඇත් ව සැබෑ ව්‍යවසායකයකු, සැබෑ පරිසරවේදියකු, යහපත් මිනිසකු ලෙස නාගරික කෘෂිකර්මයේ නිරතවීමෙන් අතමිට සරු හෙටක් උදාකර ගැනීම කිසිදා මිත්‍යාවක් නොවනු ඇත.

Good Agricultural Practices - GAP

ඉහළ ආදායමක් හා වැඩි ගුණාත්මකභාවයක් සඳහා යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත්

ඩිලන්ති කෝරළගම

ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාචාර්ය
YPARD ශ්‍රී ලංකා (අනුශාසක)
කෘෂි ආර්ථික විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය
කෘෂිකර්ම පීඨය
රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය

ජිත්මි තිලක්ෂණා

පර්යේෂණ සහායක
කෘෂිකර්ම පීඨය
රුහුණ විශ්ව විද්‍යාලය

වැඩිවන ජීවන වියදම හමුවේ හුදු කෘෂිකර්මාන්තය මත පමණක් ම යැපීම අවිනිශ්චිතයි තේද? අවශ්‍යතා, උවමනා හා ඒවා ලබාගන්න අවශ්‍ය කරන මුදල් ප්‍රමාණය අඛණ්ඩ ව වැඩි වුව ද මුදල් උපයන මාර්ග එකින් එක ඇහිරෙනවා විනා වැඩි විමක් නැද්ද? කෘෂිකර්මාන්තය අරමුණු, කරගත්, ජීවනෝපාය කරගත් ගොවි මහත්ම මහත්මීන්ට තම ආදායම වැඩිකර ගැනීමට “යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත්” යොදාගත හැක. මෙය අප කවුරුත් අසා ඇති කරුණකි. එසේ වුව ද, ඒ සඳහා ප්‍රවිශ්ට වීමට ඇති දැනුම නොමැතිකමින් පෙළෙන්නන් ද සිටිය හැකි ය. ඒ අය සඳහා මේ ලිපිය ඉතා දයාබරව පිළිගන්වන්නෙමු.

මොනවා ද, මේ යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් (Good Agricultural Practices GAP)

හරිත කෘෂිකර්මාන්තයේ අරමුණු ඉටුකරගැනීම සඳහා මෙම යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් යන සංකල්පය හඳුන්වා දී තිබේ. මෙමගින් පවතින දැනුම භාවිතාකර,

ආරක්ෂිත මෙන්ම සෞඛ්‍ය සම්පන්න ආහාර හා ආහාර නොවන කෘෂිකර්මික නිෂ්පාදන, නිෂ්පාදනයට සහ හඳුනාගත් සමාජ, පාරිසරික සහ නිෂ්පාදන ඉලක්ක සපුරාගැනීම සඳහා ස්වභාවික සම්පත් තීරණ ලෙස භාවිතා කිරීම සිදු කෙරේ. අභිතකර මට්ටමෙන් විෂ රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීම හේතුවෙන් ඇතිවන අවදානම් තත්ත්වයන්ගෙන් පාරිභෝගිකයාත්, නිෂ්පාදකයාත්, පාරිසරික පද්ධතිය යන මේ සියල්ල ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා සුරක්ෂිත බෝග නිෂ්පාදන ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීමත්, ඒ සඳහා ප්‍රමිතිකරණයක් ලබාදීමේ අරමුණත් ඇති ව කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශයේ මහ පෙන්නීම ඔස්සේ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ශ්‍රී ලංකා යහපත් කෘෂි පිළිවෙත් (Sri Lanka Good Agricultural Practices - SL GAP) සහතිකකරණ ක්‍රමවේදය ශ්‍රී ලංකාවට හඳුන්වා දී ඇත.

කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා යොදාගන්නා බොහෝ රාසායනික ද්‍රව්‍ය, පොහොර, කෘමිනාශක හා වල්නාශක ආදිය නිසා බොහෝමයක් ලෙඩ රෝග සීඝ්‍රයෙන් හිස ඔසවන බව නො රහසකි. ඒ සඳහා වෝදනා ලබන්නන් වන්නේ තම දහඩිය මහන්සිය වැය කරන ගොවි ජනතාව ය. රටට ම ආහාර සැපයුවත් ගොවි ජනතාව නිරතම සමාජයෙන් වෝදනා ලබයි. මෙම වෝදනා ඉවත හෙලා ප්‍රශංසනීය සහතිකයක් අතැති ව වැඩි මුදලකට තම නිෂ්පාදනයන් වෙළෙඳපොළට සැපයීමට GAP මගින් අවකාශය සලසා දෙනු ලැබේ. GAP ක්‍රියාවලියේ ප්‍රධාන අරමුණු වන්නේ, පාරිභෝගිකයන් සඳහා ගුණාත්මක හා සුරක්ෂිතභාවය සහතික කළ කෘෂි ආහාර සැපයීමත්, පරිසරයට සහ ශ්‍රමිකයන්ගේ සෞඛ්‍යට වන අහිතකර බලපෑම අවම කිරීමත් ය.

ඔබ මෙහි දී සිතනවා ඇති කාබනික ගොවිතැන (Organic Farming) ලෙස හඳුන්වන්නේත් මේ යහපත් කෘෂිකර්මික පිළිවෙත් කියන සංකල්පමයි කියා ය. එසේ වුව ද, එය එසේ නොවෙයි.

කාබනික කෘෂිකර්මාන්තයේ දී ප්‍රධාන ලෙස කෘත්‍රීම ව නිෂ්පාදිත කෘමිනාශක, වල්නාශක ආදී රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා නො කර, කාබනික ද්‍රව්‍ය යොදාගෙන නිෂ්පාදනය කරන කෘමිනාශක හා වල්නාශක භාවිතයට ගොවීන් ව දිරිගන්වයි. යහපත් කෘෂිකර්මික පිළිවෙත්හි දී ගොවිපළෙ හි වැඩ කරන ශ්‍රමිකයන්ගේ සෞඛ්‍යය හා සුඛ සාධනය පිළිබඳව සැලකිලිමත් වෙමින් පරිසර හිතකාමී ලෙස ගුණාත්මක සහ සෞඛ්‍යාරක්ෂිත ආහාර නිපදවීම කරනු ලබයි. එමෙන් ම, පාංශු පරිසරය, ජලය සපයන ජල ප්‍රභවය, සම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මික ක්‍රියාවලියක් යන මේ සියල්ල පුර්ණ වශයෙන් අධීක්ෂණය කෙරෙනු ලබයි. මෙහි දී ගොවීන් විසින් නිෂ්පාදනය කර වෙළෙඳපොළට ඉදිරිපත් කරන නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මක සහ සෞඛ්‍යාරක්ෂිතභාවයට හානියක් නොවන ආකාරයට කෘත්‍රීම ව නිෂ්පාදිත කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිතය නිර්දේශ කරයි.

GAP ක්‍රමයේ දී යම් ගොවිපළක බෝග වගාවට ඉඩම් තෝරා ගැනීමේ සිට බෝග පිහිටුවීම, නඩත්තුව, අස්වනු නෙළීම සහ ඇසිරීම ආදී මුළු ක්‍රියාවලිය ම පාලනය කරනු ලබයි. මෙහි දී අනුගමනය කළයුතු කරුණු පහත පරිදි වේ.

1. ඉඩමේ ඉතිහාසය හා ඉඩම් කළමනාකරණය

ඉඩම අතීතයේ දී භාවිතා කළේ කුමන කටයුතු සඳහා ද වර්තමානයේ භාවිතා කරන්නේ කුමන වගා කටයුතු සඳහා ද යන්න පරීක්ෂා කළ යුතු ය. එසේ ම, ඉඩම අවට අනෙක් ඉඩම් වල සිදු කරන කටයුතු ගැන ද පරීක්ෂා කිරීම අවශ්‍ය වේ.

පිරවීමට භාජනය කළ ඉඩම්, විෂ අපද්‍රව්‍ය ගබඩා කළ ඉඩම්, මළමිනී හෝ මළ සතුන් වැළඳු ඉඩම්, සතුන් පාලනයට යොදාගත් ඉඩම්, කැනීම් කටයුතු සඳහා භාවිතා කළ ඉඩම්, ආරෝග්‍යශාලා අපද්‍රව්‍ය බැහැර කළ ඉඩම්, පිළිස්සු ද්‍රව්‍ය බැහැර කළ ඉඩම්, කාර්මික අපද්‍රව්‍ය හෝ බනිජ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කළ ඉඩම්, ආහාර බෝග නිෂ්පාදනය සඳහා සුදුසු නොවේ. ඒ මක් නිසා ද යත්, එම ඉඩම්වල පස තුළ අහිතකර සංසටක, බැර ලෝහ, අධි ක්‍රියාකාරී මූල ද්‍රව්‍ය හා විෂ රසායනික ද්‍රව්‍ය බහුල වීමට ඉඩ ඇති බැවිනි.

2. වගා පරිසරය

වගා පරිසරය පවත්වාගෙන යාමේ දී භෞතික, රසායනික හා ජෛවීය ලෙස නිෂ්පාදන දූෂණය වීම වැළැක්වීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සිදුකළ යුතු ය. එනම්, ගොවිපළ භූමියේ පස හා ජලය දූෂිත තත්ත්වයෙන් තොර ව පවත්වා ගැනීම, බෝග අවශේෂ හා අපජලය ක්‍රමවත් ලෙස බැහැර කිරීම හා අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය නිසි ලෙස සිදුකළ යුතු ය. ඒ සඳහා මනා සැලසුමක් පැවතිය යුතුය.

3. ගොවිපළ ව්‍යුහයන් පවත්වා ගැනීම

මෙහි දී බෝග නිෂ්පාදන සැකසීම හා ගබඩා කර තබන ප්‍රදේශ සතුන්, පණුවන්, මැස්සන්, කුරුමිණියන් වැනි කුඩා ජීවින්ගෙන් තොරව පවත්වා ගත යුතු ය. කෘෂි අස්වනු ඒ ඒ බෝගයට අදාළ වන පරිදි නියමිත ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කරමින් ගබඩා කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සලසා ගැනීම, ඔබේ එලදාවේ ගුණාත්මකභාවය වැඩි කරයි. පසු අස්වනු භානිය අවම කරයි, මනා පෙනුම, උසස් ගුණාත්මකභාවය හා අවම නාස්තිය නිසා ආදායම වැඩි කරගත හැකි ය. විවිධ අපද්‍රව්‍ය, රසායනික වර්ග හා වෙනත් අනතුරුදායක ද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීමට භාවිතා කළ බඳුන් පැහැදිලි ව හඳුනා ගත යුතු අතර ඒවා බෝග නිෂ්පාදන සමඟ නොගැටෙන ලෙස වෙනම ස්ථානයක ගබඩා කළ යුතු ය.

බෝග නිෂ්පාදන දූෂණය වීම වැළැක්වීම සඳහා ග්‍රීස්, ඔයිල්, ඉන්ධන හා ගොවිපළ යන්ත්‍ර සූත්‍ර පවතින තැන් ගොවිපළෙ හි අනෙකුත් ප්‍රදේශවලින් වෙන් කර තැබිය යුතු ය. බෝග නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍ර හා ජල මූලාශ්‍රයන් දූෂණය වීම අවම වන පරිදි මළ මුත්‍ර හා වෙනත් අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම හා ජලාපවාහන පද්ධති ඉදිකිරීම හා නඩත්තු කිරීම කළ යුතු ය.

4. ගොවිපළ නඩත්තු කටයුතු

ගොවිපළෙහි විවිධ බෝග සඳහා පොහොර කෘමිනාශක හා වල්නාශක ආදී රසායනික ද්‍රව්‍ය යෙදූ දිනයන්, යෙදූ වාර ගණන සහ බෝග ක්ෂේත්‍ර පිළිබඳ සටහන් වෙන වෙනම වාර්තාකර තබා ගත යුතු ය. එමෙන් ම, සියළු වාර්තා සහ ලේඛන නිරන්තරයෙන් යාවත්කාලීන කර පවත්වාගත යුතු ය. ලේඛන හා වාර්තා අවම වශයෙන් වර්ෂ දෙකක්වත් පවත්වා ගත යුතු ය.

ගොවිපළෙහි කටයුතු සඳහා භාවිතා කරන වාහන, යන්ත්‍ර යුතු විධිමත් ව නඩත්තු සහ අලුත්වැඩියා කර පවත්වාගත යුතු ය. නිෂ්පාදනයන් ගබඩා කිරීම සඳහා විශේෂිත ව වෙන් කරන ලද

ගබඩා ස්ථාන පවත්වාගත යුතු අතර එවා පිරිසිදුව පවත්වා ගත යුතු ය. ගබඩා ස්ථානයෙහි වායු සංසරණය සහ ගබඩා කිරීමේ උෂ්ණත්වය ප්‍රශස්ත ලෙස පවත්වා ගත යුතු ය. පිළිගත් ක්‍රමවේදයන්ට අනුව ගොවිපළ භූමිය හා ගොවිපළ යන්ත්‍රෝපකරණ නියමිත පරිදි නඩත්තු කර පවත්වා ගත යුතු ය. එසේ කිරීම තුළින් ඒවායේ ජීවිත කාලය වැඩි වී ඔබට ආර්ථික වශයෙන් ලාභදායී වේ.

5. බෝග පාලන කටයුතු

නිර්දේශිත බීජ/රෝපණ ද්‍රව්‍ය, වගා ක්‍රම සහ යෙදවුම් භාවිතා කරමින් ඒකාබද්ධ පළිබෝධ හා පෝෂක කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කළ යුතු ය. එසේ ම, අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී පමණක් නිර්දේශිත පරිදි පළිබෝධ නාශක හා පොහොර භාවිතයටත්, පසු අස්වනු හානි අවම වන ලෙස උපරිම අස්වැන්නක් ලබාගැනීමටත් කටයුතු කළ යුතු ය. මෙය කාබනික කෘෂිකර්මාන්තයෙන් GAP වෙනස් වන මූලික කරුණකි. මෙහි රසායනික, කාබනික හා වෙනත් ක්‍රමවේදයන් කිහිපයක් යොදා ගනිමින් කෘමීන්, වල් පාලනය කළ හැකි ය.

6. සේවක ආරක්ෂාව හා සුභසාධනය පවත්වා ගැනීම

පුද්ගල සෞඛ්‍ය ආරක්ෂක ක්‍රම පිළිබඳ පුහුණුවක් තම සේවකයන්ට ලබා දිය යුතු අතර ඒ පිළිබඳ උපදෙස් පත්‍රිකා සුදුසු ස්ථානවල පැහැදිලි ව ප්‍රදර්ශනය කළ යුතු ය. සේවකයන් සඳහා ප්‍රමාණවත් ලෙස සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සැපයිය යුතු අතර ඒවා හොඳින් නඩත්තු කළ යුතු ය. ගොවිපළ තුළ වැඩ කරන විට පැළඳීමට සුදුසු ඇඳුමක් සෑම සේවකයෙකුට ම ලබා දිය යුතු ය.

ඉහත සියළු කටයුතු පවත්වා ගැනීම හා අධීක්ෂණ කටයුතු සඳහා කෘෂි ව්‍යාපාර උපදේශක, කෘෂිකර්ම උපදේශක හා තාක්ෂණ සහයකවරයෙකුගේ සහයෝගය නොමිලේ ලබාදීමට කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පහසුකම්

සලසයි. එමෙන් ම, සහතිකකරණයට අදාළ සියළුම රසායනාගාර පරීක්ෂාවන් සිදුකරදීම සහ ගොවිපළ සංවර්ධන කාර්යයන් සඳහා විවිධ අයුරින් පහසුකම් සලසා දෙයි.

මෙලෙස පවත්වාගනු ලබන වගාවන් සඳහා මිලභට කළ යුතු වන්නේ SL GAP සහතිකය ලබා ගැනීමයි.

ශ්‍රී ලංකා යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් යටතේ සහතිකයක්

ලබාගැනීම සඳහා අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයකි. ඒවා පහත පරිදි පෙළගැස්විය හැකි ය.

1. GAP ප්‍රමිතීන්ට අනුව ගොවිපළ සැකසීම,

මෙහි දී ගොවිපළෙහි දී කෘෂි නිෂ්පාදන ආසාදනයට ලක්විය හැකි විවිධාකාරයන් සියල්ල හඳුනාගෙන මුල සිටම එම තත්වයන් වළක්වා ගැනීමට පියවර ගනු ලැබේ. යම් ගොවිපළක බෝග වගාවට ඉඩම් තෝරා ගැනීමේ සිට බෝග පිහිටුවීම, නඩත්තුව, අස්වනු නෙළීම සහ ඇසිරීම ආදී සමස්ත නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය ම අධීක්ෂණය කරනු ලබයි. මේ සඳහා උපදෙස් හා සහය කෘෂි ව්‍යාපාර උපදේශන අංශය, කෘෂිකර්ම උපදේශක හා මහවැලි ව්‍යාපෘති නිලධාරීන් විසින් නොමිලේ ලබා දෙනු ලබයි.

2. අභ්‍යන්තර විගණනය

මෙහි දී ජලය, වගා භූමිය, රසායනික ද්‍රව්‍ය යෙදීම, ගබඩාකරණය සහ ප්‍රවාහනය වාර්තා පවත්වා ගැනීම, කෘෂි නිෂ්පාදන, පළිබෝධකයින්ගෙන් තොරවීම, අස්වනු හා පසු අස්වනු පරිහරණය යන නිර්ණායක වලට අදාළ ව පරීක්ෂණ නිලධාරීන් විසින් ගොවිපොළ නිරීක්ෂණය කරනු ලබයි.

3. SL GAP සහතිකකරණයට අයදුම්පත් යොමුකිරීම

මේ සඳහා ලියාපදිංචිවීමට ප්‍රදේශයේ කෘෂි ව්‍යාපාර උපදේශන නිලධාරීන් හා කෘෂිකර්ම උපදේශක නිලධාරීන් හරහා අයදුම්පතක් යොමු කළ යුතු ය.

4. අයදුම්පත් පරීක්ෂාව සහ ගොවිපළ විගණනය

මෙහි දී ගොවිපළ සහ එහි කටයුතු සහතිකකරණයට අදාළ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල ද නැද්ද යන්න නිගමනය කරයි. සියළු ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වේ නම් SL GAP සහතිකය නිකුත් කරනු

ලබයි. ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවන ගොවිපළ සඳහා අනුකූලතා වාර්තාවක් ලබාදීම, ගොවිපළ අඩුපාඩු සැකසීමට හා නැවත අයදුම් කිරීමට ගොවිමහතන් දිරිමත් කරනු ලබයි.

මේ සඳහා සියළු තොරතුරු සහ උපදේශන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ ඇති බීජ සහතික කිරීමේ සේවයට අයත් ඕනෑම ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයක් මගින් ලබාගත හැකි ය.

GAP සහතිකකරණය ලද නිෂ්පාදන, නිෂ්පාදනය කිරීම තුළින් ගොවිජනතාවට වාසි රැසක් ලබාගත හැකි වේ. ඒවා පහත පරිදි සටහන් කළ හැකි ය.

- පොහොර කෘෂිකරණය හා වල්නාශක ආදී රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය මනා කළමනාකරණ -යකින් හා පාලනයකින් යුතුව සිදු කරන නිසා නිෂ්පාදන වියදම අඩු කර ලාභය වැඩිකර ගැනීමේ හැකියාව.
- විධිමත් කළමනාකරණය නිසා පාරිසරික හානිය අවම කර ගොවියාගේ මෙන් ම සේවකයන්ගේ සෞඛ්‍ය ආරක්ෂිතබව තහවුරු කළ හැකි වීම.
- ගුණාත්මක නිෂ්පාදන සඳහා වන නව දේශීය හා විදේශීය වෙළෙඳපොළ අවස්ථා තුළින් ආර්ථික වාසි අත්කර ගත හැකි වීම.
- නිෂ්පාදනවල ආරක්ෂිත බව තහවුරු වීම තුළින් අපනයනයේ දී නිෂ්පාදන ප්‍රතික්ෂේප වීම අවම වීම.
- අස්වනු අලෙවියේ දී අවදානමකින් හා අඩාලනයකින් තොරව ස්ථාවර ආදායම් මට්ටමක් පවත්වා ගැනීමට හැකිවීම.

- මනා කළමනාකරණයක් යටතේ ක්‍රමවත් තිරසාර ගොවිපළක් පවත්වා ගැනීමට හැකිවීම.

SL GAP සහතිකකරණයට ගොවි ජනතාව යොමුවීම දිරිමත් කිරීමටත්, ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදන සඳහා වෙළෙඳපොළක් සහතික කිරීම සඳහාත්, ලියාපදිංචි සුපිරි වෙළෙඳසැල් හා කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතියෙන් ස්ථාපිත විශේෂිත SL GAP නිෂ්පාදන අලෙවිසැල් ජාලයක් පිහිටුවා තිබේ. එසේ වුව ද, GAP යනු සෞඛ්‍ය ආරක්ෂිත ආහාර නිපදවන වැඩසටහනක් බව ඇතමුන් දැන සිටිය ද එහි දී ගොවිපළක පරිසරය සහ සේවක ආරක්ෂාව ගැන සැලකිලිමත් වන බව දැන සිටින්නේ ඉතා සුළු ප්‍රමාණයකි. ඒ නිසා ම, සහතිකකරණයට ගොවීන්ගේ යොමු වීම ඉතා අවම මට්ටමක පවතී.

කෘෂිකර්මාන්තය ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ වඩාත් පොදු ජීවනෝපාය වන අතර විවිධ කෘෂි දේශගුණික ප්‍රදේශවල විවිධ බෝග වර්ග රාශියක් වගා කරනු ලබයි. ශ්‍රී ලංකාව විවිධ බෝග වගා කිරීමට හැකියාව ඇති සාරවත් සර්ම කලාපීය භූමියක් වුව ද, අස්වැන්න අඩුවීම හා අස්වැන්නේ ගුණාත්මය අඩුවීම වැනි කරුණු කෘෂි ක්ෂේත්‍රයේ සංවර්ධනයට බාධා කරයි.

රටක කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය යන්නෙන් අදහස් කරනු ලබන්නේ ජීව විද්‍යාත්මක, තාක්ෂණික හා ආයතනික සංවර්ධනයන් ගොවි ජනතාව වෙත ලබාදීමෙන් ඵලදායීතාවය හා ගුණාත්මය වැඩිකර ගොවි ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය කෘෂිකර්මාන්තය ඉහළ නැංවීමයි. වැඩි දියුණු කිරීමේ හැකියාව පැවතියදීත් දේශීය ව නිෂ්පාදනය කළහැකි ආහාර ද්‍රව්‍ය විශාල ප්‍රමාණයක් ආනයනය කිරීම සඳහා රජය විසින් වාර්ෂික ව සැලකිය යුතු මුදලක් වැය කරනු ලබයි.

දේශීය හා විදේශීය පාරිභෝගිකයන් ආහාර සුරක්ෂිතභාවය පිළිබඳව වැඩි සැලකිල්ලක් දක්වන අතර එම නිසා ආරක්ෂිත ආහාර සඳහා ඇති ඉල්ලුම අඛණ්ඩ ව ඉහළ යමින් පවතී. වැඩිවන ඉල්ලුමට සරිලන සැපයුම් දාමයක් සඳහා කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන ප්‍රමාණයන්ගෙන් හා ගුණාත්මයෙන් ඉහළ නැංවිය යුතු ය. එසේ ඉහළ නැංවීමට නම් පිළිගත් උපදේශන, නිරීක්ෂණ හා සහතිකකරණයක් සහිත ව කෘෂිකාර්මික බෝග නිෂ්පාදන කටයුතු පවත්වාගත යුතු බව තොරහසකි. ඒ සඳහා GAP අනුමැතිය මඟ පිටුවහලකි.

ගොවි මහතන්ගේ හා මහත්මීන්ගේ ආදායම වැඩිකර, පාරිභෝගික සැමගේ සෞඛ්‍ය සම්පන්න බව සුරක්ෂිත කරන ඉතා වැදගත් ක්‍රමවේදයක් ලෙස GAP ක්‍රියාවලිය හැඳින්විය හැකි ය.

ගෝලීය උණුසුම් හමුවේ ආහාර නිෂ්පාදනය කෙරෙහි සිදුවන බලපෑම

එම්.එම්. පාලිත මහින්ද මුණසිංහ

ගොවිපළ යාන්ත්‍රික උපදේශක

දිස්ත්‍රික් කෘෂිකර්ම පුහුණු මධ්‍යස්ථානය

හෝමාගම

මෙම වසරේ මාර්තු මාසයේ සිට අගෝස්තු මස අවසානය තෙක් බොහෝ දිනයන් හි දී ජනමාධ්‍ය ඔස්සේ විකාශ වූ කාලගුණ නිවේදනය මගින් ප්‍රකාශ වූයේ බස්නාහිර සහ සබරගමුව පළාත් හි මෙන් ම ගාල්ල සහ මාතර දිස්ත්‍රික්කයන් හි සවස් කාලයේ ඇතිවිය හැකි වැසි ස්වල්පයක් හැරුණ විට දිවයිනේ බොහෝ ප්‍රදේශවල ප්‍රධාන වශයෙන් වැසි රහිත කාලගුණ තත්ත්වයක් පවතින බවයි. සමහර අවස්ථාවක එහි දිගුවක් ලෙස “මධ්‍යම කඳුකරයේ බටහිර බෑවුම් ප්‍රදේශවලත්, උතුරු, උතුරු-මැද, දකුණු සහ වයඹ පළාත්වලත් ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කයේත් විටින් විට හමන පැ.කි.මී. 40 ක පමණ තරමක තද සුළං ඇතිවිය හැකි වේ.” යනුවෙන් ද අසන්නට ලැබුණි. ඒ අනුව පැහැදිලි වන්නේ වියළි කාලගුණික තත්ත්වයක් රට තුළ පැවති බවයි.

සමකයට ආසන්නයේ පිහිටි රටක් බැවින් මාර්තු සිට මැයි දක්වා ද අගෝස්තු සිට ඔක්තෝබර් දක්වා ද ශ්‍රී ලංකාව තුළ සාමාන්‍යයෙන් උණුසුම් කාලගුණික තත්ත්වයක් බලපැවැත් වේ. දේශගුණික දත්ත අනුව, මෙරට වාර්ෂික මධ්‍ය සාමාන්‍ය උෂ්ණත්වය 27.5°C ක් පමණ වේ. බොහෝ දිස්ත්‍රික්කවල 2023 වසරේ මාර්තු මාසයේ සිට ඔක්තෝබර් තෙවන සතිය දක්වා දෛනික උෂ්ණත්වය 31°C-35°C අගයක් ගෙන තිබුණි.

එම කාලය තුළ දකුණු පළාතේ නියඟයක ලක්ෂණ දැකගත හැකි විය. එමෙන් ම, ගංහා, වැව් හා කෘත්‍රිම ජලාශයන් හි ජල මට්ටම සීඝ්‍රයෙන් පහත වැටීම ඇරඹුණි. උඩවලව ජලාශයෙන් ගොවිතැන් කළ කුඹුරු අක්කර 65000ක් පමණ විනාශ වූ බවට මැසිවිලි නැඟුණි. ඒ වනවිට රටතුළ බොහෝ ප්‍රදේශයන් හි පැවතුණ උණුසුම්, මිනිස් හා සත්ත්ව ප්‍රජාවගේ දෛනික අවශ්‍යතා සහ ආහාර බෝග වගා කටයුතු රැසක් අකර්මන්‍ය කිරීමට ද හේතුකාරක වූ බව පැහැදිලි විය. වියළි කාලගුණික තත්ත්වය යටතේ සබරගමුව, නැගෙනහිර, වයඹ සහ උතුර යන පළාත්වල දිස්ත්‍රික්ක 12 පරිසර පද්ධති හා ජනතාව පීඩාවට පත් වී ඇති බවත් වාර්තා විය.

විශේෂයෙන් ම, ගොඩබිම

උෂ්ණත්වය, මුහුදු ජලයේ උෂ්ණත්වය හා මුහුදු ජල මට්ටම ඉහළ යන විට එහි ප්‍රතිඵල ලෙසින් තාප තරංග, සුළි සුළං, ලැවිගිනි, නියං තත්ත්ව සහ ක්ෂණික වර්ෂාවන් සමඟ ගංවතුර තත්ත්වයන් ඇතිවන ආකාරය ලෝකයේ මහාද්වීප පහ තුළ දී දැකගත හැකි වේ. මෙතෙක් සිදුකර ඇති විද්‍යාත්මක අධ්‍යයන වලින් පෙනී යන්නේ මිනිසා විසින් පරිසරය කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම් මත සිදුවන දේශගුණික විපර්යාස හේතුවෙන් නිතර නිතර හෝ වඩාත් තීව්‍ර ලෙස ආන්තික කාලගුණික වෙනස්වීම් සිදුවන බවයි. මේ ආකාරයෙන් ම ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළ යාම අවබෝධකර ගැනීම එතරම් අසීරු නොවේ. එමෙන් ම, මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් වායුගෝලයට මුදාහැරෙන කාබන් ඩයොක්සයිඩ්, මීතේන් හා නයිට්‍රස් ඔක්සයිඩ් යන හරිතාගාර වායූන් (Greenhouse Gases) සාන්ද්‍රණය සෘජුව ම සාමාන්‍ය ගෝලීය උෂ්ණත්වයට බලපාන බව සනාථ කරගෙන තිබේ. ඒ අනුව, උෂ්ණත්වයේ කුඩා වැඩිවීමක් වුව ද, කාලගුණය සහ දේශගුණික පද්ධති කෙරෙහි විශාල බලපෑමක් ඇති කරන බව තහවුරු වේ. ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළයාම යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ සෑම ස්ථානයකම සෑම අවස්ථාවක ම සමාකාරයකින් උෂ්ණත්වය ඉහළ යාමක් සිදුනොවන බවයි. එක් කලාපයක උෂ්ණත්වය 5°C කින් ඉහළ යා හැකි අතර තවත් කලාපයක අංශක 2°C කින් එය පහත වැටීමට ඉඩකඩ තිබේ. විශේෂයෙන් ම, 2016 අගෝස්තු මාසයේ පැවැති 16.92°C ක ගෝලීය සාමාන්‍ය උෂ්ණත්වය මෙම වසරේ ජූලි 3 හා 6 දින අතර 17.01°C දක්වා ඉහළ ගොස් තිබේ. ලෝක කාලගුණ විද්‍යා සංවිධානයේ දත්තයන්ට අනුව, 2023 ජූලි මාසයේ පළමු සතිය උණුසුමින් වැඩිම සතිය ලෙස වාර්තා කෙරිණි. මේ

අතර ලෝක ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානයේ ආහාර තත්ත්ව විශ්ලේෂණ වාර්තාවට අනුව 2023 දෙවන කාර්තුවේ දී එල් නිනෝ El Nino තත්ත්වය බොහෝ කලාපවලට බලපෑම් එල්ලකර ඇතිබව දැක් වේ. පැසිෆික් සාගරයේ මතුපිට ජලයේ කොටසක් තාවකාලික සහ ඉදහිට ස්වභාවික

ව උණුසුම් වීමෙන් නිර්මාණය වන එල් නිනෝ තත්ත්වය ගෝලීය කාලගුණ රටා වෙනස් කිරීමට ප්‍රබල හේතුකාරකයකි. මෙම තත්ත්වය වර්ධනය වී ප්‍රසාරණයවීමට කාලයක් ගත වුව ද එය කෘෂිකර්මාන්තයට එතරම් සුබදායක නොවේ. විශේෂයෙන් දකුණු අප්‍රිකාවේ සහ මධ්‍යම ඇමරිකාවේ කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සහ ආහාර සුරක්ෂිතතා අවදානම් වැඩි කිරීමට එම තත්ත්වය සමත් වී තිබේ. එමෙන් ම, උතුරු ඇමරිකාව, යුරෝපය, ජපානය සහ චීනය ඔස්සේ තාප තරංග හේතුවෙන් නිර්මාණය වූ උණුසුම් කාලගුණයේ ප්‍රථිඵල බහුතරයක් දෙනා අත්විඳි ආකාරය විද්‍යුත් මාධ්‍ය Electronic Media ඔස්සේ දැකගත හැකි විය. එක් තාප තරංගයකින් පරිසර පද්ධතියක් විනාශ කළ නො හැකි වුව ද දිගු කාලීන ව නිතර නිතර සිදුවන මෙම සිදුවීම් නිසා ස්වභාවධර්මය යථා තත්ත්වයට පත්වීමට කාලයක් නො ලැබේ.

මෙම දේශගුණික අර්බුදය ප්‍රජාවන්ට වඩාත් හානි කරන අතර ගොඩනැගෙන උණුසුම් කාලගුණයත් සමඟ තම සේවා ස්ථාන සහ නිවාස සිසිල් කිරීම සඳහා ලෝක ප්‍රජාව විසින් වැඩියෙන් බලශක්තිය භාවිත කරනු ලබයි. ඒ සඳහා ගල් අඟුරු, ඉන්ධන, ස්වාභාවික වායු හා න්‍යෂ්ටික බලශක්තිය, විදුලිය නිපදවීමට සැලකිය යුතු මට්ටමකින් වැය කිරීමට සිදු වේ. මේ අනුව, දේශගුණික විපර්යාස තීව්‍ර කිරීමට මහපාදන හරිතාගාර වායුවල විමෝචනය වැඩිවීම වළකා ගතහැකි ද යන ගැටළුව උද්ගත වේ. එය ස්වභාවිකව ම කාබන්

හේතුවෙන් පාංශු තෙතමනය නැතිවීම වේගවත් වී තිබේ. වී සහ එළවළු බෝග නිෂ්පාදනය තීරණාත්මක කාල පරිච්ඡේදයකට යොමුව පවතී. මීට අමතර ව අධික උෂ්ණත්වය සහ නියං වැනි තත්ත්වයන් බීජ හා පැළවල වර්ධනයට බලපාන අතර නිවැරදි පියවර නොගතහොත් ඉදිරි මහ කන්නයේ දී මෙන්ම යල කන්නයේ දී ද සමස්ත රට තුළම ආහාර බෝග නිෂ්පාදනය අනතුරට පත්වනු ඇත.

අධික උෂ්ණත්වය සහ වියළි කාලගුණය එළවළු නිෂ්පාදනය, ප්‍රවාහනය සහ අලෙවිකරණයට ද අහිංසාකාරී වේ. ආහාර බෝග නිෂ්පාදනය අඩුවීම සහ ඉහළ ආහාර මිල නිසා ඒ ආශ්‍රිත ආංශික නිෂ්පාදන

විමෝචනය කපා හැරීම උදෙසා වසර ගණනාවක සිට ම කාර්මීකරණයට නතු වූ රටවල් වෙතින් කරන ඉල්ලීම කෙරෙහි වඩාත් අවධානය යොමු කිරීමේ අවශ්‍යතාවය අවධාරණය කරයි. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයට අයත් දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ අන්තර් රාජ්‍ය මණ්ඩලයට අනුව ගල් අඟුරු, ඉන්ධන, ස්වාභාවික හා න්‍යෂ්ටික බලශක්තිය වායු භාවිතය අඩු කිරීම සහ පුනර්ජනනීය බලශක්තිය වැඩි කිරීම මඟින් දරුණු ගෝලීය උණුසුම් වළක්වා ගැනීමට එම රටවලට උපකාර කළ හැකි වේ. කෙසේ වෙතත් එවැනි තක සාධනීය ලක්ෂණ තවමත් පෙන්නුම් නො කෙරේ.

වඩාත් බරපතල කරුණ නම් ඉහළ උෂ්ණත්වයන් සහ නියඟයේ දිගු කාලීන බලපෑම කෘෂි හා වැවිලි බෝග, සත්ත්ව නිෂ්පාදන කෙරෙහි මෙන් ම ආහාර සුරක්ෂිතතාවට අසාමාන්‍ය ලෙස ඇතිකරන තර්ජනයයි. උදාරණයක් ලෙස දකුණු පළාතේ උෂ්ණත්වය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම

යටතට වැටෙන සත්ත්ව ආහාර නිෂ්පාදනයට අහිතකර බලපෑම් එල්ල වේ. පශු සම්පත් සංවර්ධනයට ද එම තත්ත්වය වක්‍රව බලපානු ඇත. වෙළෙඳපොළ දත්ත දැනටමත් පෙන්නුම් කරන්නේ මෙරට තුළ ම නිපදවන සහල් හා එළවළු මෙන් ම කිරි, බිත්තර, මස්, මාළු ආදී බොහොමයක් ආහාර ද්‍රව්‍යයන් හි මිල ගණන් පාරිභෝගිකයින්ට දරාගත නො හැකි මට්ටමකට ඉහළ ගොස් ඇති බවයි. එමෙන්ම අධික උෂ්ණත්වය සහ නියඟ ගෝලීය ආහාර සුරක්ෂිතතාවයට Global Food Security ද තර්ජනයක් බව දැන් සනාථ වී තිබේ. ජාත්‍යන්තර ආහාර ප්‍රතිපත්ති පර්යේෂණ ආයතනය සඳහන් ආකාරයට ලෝකයේ වී වගාවෙන් 90% ක් ආවරණය කරන හා අනුභව කරන ආසියාවේ, නිෂ්පාදනයේ හිඟකම හේතුවෙන් සහල් මිල තවදුරටත් ඉහළ යාමේ ඉඩක් පවතී. උදාහරණයක් ලෙස තායිලන්ත රජයේ කැබිනට් මණ්ඩලය එරට ආහාර සහ පාරිභෝගික භාණ්ඩ 46 ක සහ සේවා 05 ක මිල ලබන වසරේ

ජුනි මාසය දක්වා අඛණ්ඩ ව පාලනය කිරීමට තීරණය කර තිබේ. ප්‍රධාන සහල් අපනයනකරුවෙකු වන පකිස්ථානයේ විනාශකාරී ගංවතුර හේතුවෙන් පසුගිය වසරේ සිට ධාන්‍ය නිෂ්පාදනය පහත වැටී ඇත. එමෙන් ම, රුසියාව හා යුක්රේනය අතර යුද්ධය හේතුවෙන් පොහොර සපයා ගැනීමේ ගැටළුව මත මියන්මාරය, කාම්බෝජය සහ නේපාලය යන රටවල් අවදානමට ලක් ව ඇති බව මාධ්‍ය වාර්තා පෙන්වා දෙයි. 2022 වසරේ අපේක්ෂිත තත්ත්වයට වඩා අඩු වර්ෂාපතනයක් ලැබීමත්, පසුගිය ජුනි මස අගභව වට ඉන්දියාව පුරා මෝසම් වර්ෂාව වෙනදාට වඩා අඩුවීමත් හේතුවෙන් කිරිඟු වගාවන් විනාශ වී යාම නිසා ඉන්දියාව සහල් අපනයනය සීමා කිරීමට ගත් තීරණයෙන් දරුණු ලෙස පීඩාවට පත් වූයේ ඉන්දුනීසියාවයි. රුසියාව හා යුක්රේනය අතර ධාන්‍ය ගනුදෙනුව Black Sea Grain Initiative අවසන් කිරීමෙන් පසු ගෝලීය ආහාර මිල ඉහළ ගොස් තිබේ. සැපයුම් පිලිබඳ වූ අවිනිශ්චිතතාවයන් හේතුවෙන් සූරියකාන්ත තෙල් මිල 15% කින් වැඩිවීමක් සිදුව ඇතිබව එක්සත් ජාතීන්ගේ ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය පෙන්වා දෙයි.

ලෝක කාලගුණ විද්‍යා සංවිධානයේ වාර්තා අනුව, මෙම වසරේ ජුනි මාසයේ සාමාන්‍යයෙන් තායිලන්තය, මියන්මාරය සහ ලාඕසය තුළ උණුසුම් කාලගුණයක් නිර්මාණය වී ඇති අතර ඉන්දුනීසියාව, පිලිපීනය, දකුණු වියට්නාමය, කාම්බෝජය සහ මැලේසියාව ද එම තත්ත්වයට මුහුණ දී සිටියි. මෙම ගැටළුව හමුවේ පීඩාකාරී කාලගුණික තත්ත්වයන්ට එරෙහිව පියවර ගැනීම ඔස්සේ ආන්තික කාලගුණික උපද්‍රව අවම කර ගැනීමට යම්තරමකට හෝ හැකිවන බව අවබෝධ කරගත යුතු වේ. ඒ සඳහා අව්‍යාජ ලෙසින් දිගු කාලීන ව ලෝකයේ දියුණු ශැයි සම්මත රාජ්‍යයන් සක්‍රීය ව කටයුතු කිරීම ඉතා අත්‍යවශ්‍ය වේ. එමෙන් ම, ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළ යාමේ ඒකාබද්ධ බලපෑම් සහ නියං වැනි තත්ත්වයන් වළකා ගැනීමට සෑම කෙනෙකුම හැකි ආකාරයෙන් දායක විය යුතු කාලය එළඹ ඇති බව පැහැදිලි ය.

තව ද, රසායනික පොහොර, වගා කටයුතු සඳහා තවත් තීරණාත්මක සාධකයකි. යුක්රේනය ආක්‍රමණය කිරීම මත රුසියාවට එරෙහිව පැන වූ සම්බාධක හේතුවෙන් පොටෑසියම්, පොස්පරස් සහ නයිට්‍රජන් යන අත්‍යවශ්‍ය මූලද්‍රව්‍ය තුන අඩංගු ප්‍රධාන රසායනික පොහොර නැව්ගත කිරීමට බාධා පැමිණ තිබේ. මෙම තත්ත්වය ද ආහාර බෝග නිෂ්පාදනය කෙරෙහි අහිත කර ලෙස බහුතරයක් රටවලට බලපා ඇත.

දේශගුණික විපර්යාස සහ ආහාර බෝග විනාශවීම හේතුවෙන් 2019 දී ලෝක ජනගහනයෙන් 7.9% ක් ද 2022 දී 9.2% ක්

ද ආසන්න වශයෙන් සාගින්නට මුහුණ දුන් බව ලෝක ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය වාර්තා කරයි. 2022 දී ගෝලීය ජනගහනයෙන් 29.6% ක් (බිලියන 2.4 ජනතාව) මධ්‍යස්ථ ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයට මුහුණපා ඇති අතර 11.3% දැඩි ලෙස ආහාර අනාරක්ෂිතභාවයට මුහුණ දී සිටියි. මෙම තත්ත්වයන් හමුවේ ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල කාන්තාවන්ට සහ මිනිසුන්ට අසමාන ලෙස බලපා ඇති අතර ලොව පුරා බිලියන 3.1 කට වැඩි පිරිසකට 2021 දී සෞඛ්‍ය සම්පන්න ආහාර වේලක් ලබා ගැනීමට නො හැකි වූ බව ද වාර්තා කරයි. මෙම සංඛ්‍යා ලේඛනවලින් ප්‍රකාශ වන්නේ ආහාර නිෂ්පාදන ක්‍රමෝපායයන් වඩාත් ප්‍රත්‍යස්ථ කිරීමට ලොව පුරා සෑම රටක් ම තම උපාය මාර්ගික සැලසුම් කඩිනමින් සකස් කිරීමට කාලය එළඹ ඇති බවයි.

දේශීය වශයෙන් ඒ සඳහා පළමු ව අධික උෂ්ණත්වයට හා නියඟයට මුහුණ දීමේ හැකියාව ඇති බෝග ප්‍රභේද වැඩි දියුණු කිරීමට හා දිගුකාලීන ආහාර සැපයුම් සුරක්ෂිතභාවය සහතික කිරීමට ආයෝජන වැඩි කළ යුතු ය. යටිතල පහසුකම් යටතේ වැව් හා ඇල මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම හා ජල පෝෂක ප්‍රදේශ සංරක්ෂණයට කඩිනමින් පියවර ගත යුතු වේ. බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය සංරක්ෂණය කිරීම, නියඟයට ඔරොත්තු දෙන බෝග වර්ග ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා පාංශු සංරක්ෂණ බෝග වගා ක්‍රම අනුගමනය කිරීමට යොමුවිය යුතු වේ.

දෙවනුව හරිතාගාර වායු විමෝචනය අවම කිරීම සඳහා කෘෂි-ආහාර නිෂ්පාදන ක්‍රමෝපායයන් වෙනස්කර ගත යුතු ය. ඊට හේතුව එය ගෝලීය වශයෙන් මුළු හරිතාගාර වායු විමෝචනයෙන් Greenhouse Gas Emissions තුනෙන් එකක් ආවරණය කරන බැවිනි. එමෙන් ම, ඒ උදෙසා කාබනික ගොවිතැන් ක්‍රමවේදය දිරිමත් කිරීම අරබයා ප්‍රතිපත්තිමය වශයෙන් ගොවීන්හට සහ ව්‍යවසායකයන්හට අඛණ්ඩ ව තාක්ෂණික දැනුම සපයා දිය යුතු අතර කිසියම් කාල සීමාවක් දක්වා ඒ සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍යාධාර සම්පාදනය කිරීම ද අවශ්‍යතාවයකි.

කෙසේ වුව ද, එළවළු හා අනෙකුත් බෝග අස්වැන්න කෙරෙහි වූ දේශගුණික බලපෑමට අමතර ව පැවති කෝවිඩ්-19 වසංගත ගැටළුව, ජාතීන් අතර පවතින යුද ගැටුම්, වෙළෙඳ මතවාද ගැටළු, නාවික ප්‍රවාහන කටයුතු හා බහාලුම් ප්‍රවාහනයට ඇති ගැටළු, ගෝලීය ආහාර නිෂ්පාදනයට හා ආහාර සැපයුම්දාමයට බාධා කිරීම් තීව්‍රකරන බව නො රහසකි. එවැනි තත්ත්වයක් හමුවේ යම් තරමකට හෝ ආහාර නිෂ්පාදනය කිරීම හා සංචිත රැස්කර ගැනීමට යොමු නොවුණහොත් ශ්‍රී ලංකාව හා සමාන ආර්ථික තත්ත්වයන් පවතින රටවල ජනගහනයෙන් යම් කොටසක් සාගින්නට ගොදුරුවීම වළකාගත නො හැකි වේ.

ගොවි ජනතා සඟරාව තුළ ප්‍රකාශයට පත්වන ලිපි මඟින් කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශයේ හෝ හෙක්ටර් කොබ්ලිකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ අදහස් පිළිබිඹු නොවන අතර ලිපිවල අත්කරගතය සම්බන්ධ සම්පූර්ණ වගකීම ලේඛකයින් සතු ය.

කොට්ටම්බා තවදුරටත් උභත උපයෝගී බෝගයක් විය හැක ද?

ආචාර්ය මේනකා ප්‍රනාන්දු
ජ්‍යෙෂ්ඨ කටිකාචාර්ය
 බෝගවිද්‍යා අධ්‍යක්ෂාංශය
 කෘෂිකර්ම පීඨය
 රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය

සඳුමිණි ජයවර්ධන
පර්යේෂණ සහකාර
 බෝගවිද්‍යා අධ්‍යක්ෂාංශය
 කෘෂිකර්ම පීඨය
 රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය

දිරුණු ආර්ථික අර්බුදයකට මුහුණ දී සිටින අපි ශ්‍රී ලාංකිකයන් වශයෙන් සිය දෛනික පෝෂණ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමේ හි ලා අභියෝගයකට මුහුණ පා සිටින බව නො රහසකි. එබැවින්, ආහාර සුරක්ෂිතතාවයේ අවශ්‍යතාවය වෙත කවරදාකටත් වඩා පැන නැගී ඇති අතර ඒ පිළිබඳ සක්‍රීය සමාජ කතිකාවක් ගොඩ නැගෙමින් පවතී. මෙවැනි දුෂ්කර කාලවකවානුවක සිය ගෙවත්තෙන් හෝ අවට වටපිටාවෙන් පෝෂණ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට කිසියම් හෝ උපකාරයක් ලබාගත හැකි නම් එය කෙතරම් අගනේද ?

Terminalia catappa L. යන උද්භිද විද්‍යාත්මක නාමයෙන් හඳුන්වන කොට්ටම්බා *Combretaceae* කුලයට අයත් ද්විබීජ පත්‍රී ශාකයකි. උතුරු ඕස්ට්‍රේලියාව, පකිස්තානය, ඉන්දියාව, ශ්‍රී ලංකාව සහ දකුණු දිග ආසියාවේ පැතිරී ඇති කොට්ටම්බා ශාකයේ නිජබිම අන්දමන් දූපත් බවට මතයක් පවතී. මෙම ශාකයට ආවේණික වූ තිරස් අතට අතු විහිදීම සහ විශාල

පත්‍ර පිහිටීම හේතුවෙන් සෙවන ශාකයක් ලෙස කොට්ටම්බා ප්‍රචලිත ය. මෙයට අමතර ව කොට්ටම්බා

පත්‍ර, පොත්ත සහ මදය දේශීය ඖෂධ, දැව, ඉන්ධන, ලෙදර් සහ ඇඟලුම් සඳහා භාවිත කරන තීන්ත නිෂ්පාදනයේ වැදගත් ශාකයක් ලෙසත් සැලකේ. උක්ත බහුවිධ ප්‍රයෝජන සඳහා කොට්ටම්බා වැදගත් ශාකයක් ලෙස සැලකුව ද, එහි එලයේ /මදයේ ඇති ආහාරමය/ පෝෂණමය වටිනාකම් නිවැරදි ව හඳුනාගෙන තිබේද යන්න දෙවරක් සිතා බැලිය යුතු කරුණකි.

පුෂ්ප මංජරියේ ඉහළ කොටසේ හටගන්නා පිරිමි සහ පහළ කොටසේ හටගන්නා ද්විලිංගික පුෂ්ප මඟින් ඇතිවන කොට්ටම්බා එලය සාමාන්‍යයෙන් දිගු වන අතර දැඩි අභ්‍යන්තර ආවරණයකින් යුක්ත වූ ආවේණික ඉලිප්සීය හැඩයක් දරයි. එසේ වුව ද, දේශගුණික විපර්යාස හෝ ශාකයේ ජෛවීය සාධක මත එලයේ හැඩය සහ වර්ණය වෙනස් විය හැකි ය. කොට්ටම්බා ශාකය වසරකට තෙවරක් එල දරන අතර එල දරන වාර ගණන ද දේශගුණික

හා ශාකයේ ජෛවීය සාධක මත වෙනස් විය හැකි ය. ගස් යට වැටී ඇති කොට්ටම්බා ගෙඩියක් තලා, ලැබෙන මදයේ ප්‍රණීත බව ගම්බද අයෙකුට නො රහසක් වුවත්, නො සැලකිලිමත් බව හා පෝෂණ ගුණය නිසි ලෙස හඳුනාගෙන ජනගත නො කිරීම හේතුවෙන් කොට්ටම්බා ගස් යට වැටී අපතේ යාම බහුලව සිදු වෙයි.

ඌන උපයෝගී බෝගයක් (Underutilized Crop) ලෙස සැලකුව ද දැනට පර්යේෂණ මඟින් තහවුරු කර ඇති පෝෂණ සංයුතීන් ට අනුව, කොට්ටම්බා පුළුල් පරාසයක විහිදුණු ක්ෂුද්‍ර පෝෂක සහ මහා පෝෂක වලින් යුක්ත පෝෂණ ගුණයෙන් අනූන වූ ආහාරයක් ලෙස සැලකිය හැකි වේ. (වගුව 1). එබැවින් මන්දපෝෂණය නැති කිරීම හා ග්‍රාමීය ජනතාවගේ පෝෂණ මට්ටම් ඉහළ නැංවීම සඳහාත් ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සහ නිරෝගී පරපුරක් බිහි කිරීම

සඳහාත්, මෙම අපූරු බෝගය තුළ විශාල විභවයක් ඇති බව හඳුනාගෙන තිබේ.

තව ද, කොට්ටම්බා, විවිධ පරිසර තත්ත්ව සඳහා ඔරොත්තු දෙන, වගාව ස්ථාපනය සේම නඩත්තු කිරීම අඩු අවධානයක් යටතේ සිදු කළ හැකි, වැඩි අස්වැන්නක් ලබාදෙන බෝගයක් ලෙස ප්‍රචලිත කිරීමේ හැකියාවක් පවතී. එසේ ම, රසායනික යෙදවුම් රහිත ව 100% කාබනික නිෂ්පාදනයක් වශයෙන් ලාංකිකයන්ගේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය තහවුරු කිරීමේ විභවය මෙම ශාකය සතු ය. විශේෂයෙන් ම, පාසල් දරුවන් සහ

ළදරුවන් අතර පවතින මන්දපෝෂණ තත්ත්ව මහඟුරවීමට හා ගැබ්ණි මව්වරුන් ගේ පෝෂණ මට්ටම් ඉහළ දැමීම සඳහා මෙම බෝගයේ පවතින පෝෂණමය වටිනාකම් හඳුනා ගැනීම ඉතා වටී.

කොට්ටම්බාවල ඇති ආහාරමය ගුණය පිළිබඳ කතා කිරීමේ දී එමඟින් සාදාගත හැකි ප්‍රණීත ආහාර වට්ටෝරු පිළිබඳ කතා නොකරම බැරි ය. තලාගත් කොට්ටම්බා මද රසවත් ව්‍යංජනයක් ලෙසත්, බැදුමක් ලෙසත් සකස් කර ගත හැකි ය. මෙයට අමතර ව කේක්, පුඩින් වැනි ආහාර සඳහා භාවිත කරන මිල අධික රටකපු /කපු වෙනුවට ආදේශකයක් ලෙස කොට්ටම්බා මද යොදා ගැනීමේ හැකියාව පවතී. එසේ ම, කොට්ටම්බා මද කුඩු කර ලබාගන්නා පිටි වලින් බිස්කට්, රොටි සහ වෙනත් කෙටි ආහාර සකස් කරගත හැකි ය. ඖෂධීය සහ

පෝෂණ ගුණයෙන් අනූන ඇතැම් රටවල්වල ඉතා ජනප්‍රිය පානයක් වන කොට්ටිමා කිරි (Almond Milk) සකස් කරගන්නේ ද මෙම බීජ භාවිතයෙනි.

catappa L. Advance Journal of Food Science and Technology, 1(1): 72-77.

වගුව 1: කොට්ටිමා මදයේ සංයුතිය සහ පෝෂණ ගුණ

සංඝටකය	සංයුතිය (%)
ජලය	4.13%
ප්‍රෝටීන	23.78%
තන්තු	4.94%
මේදය	51.80%
කාබෝහයිඩ්‍රේට්	16.02%
කැලරි	548.78Kcal

මූලාශ්‍රය: Matos, L., Nzikou, J. M., Kimbonguila, A., Ndangui, C. B., Pambou-Tobi, N. P. G., Abena, A. A., Silou-Th., Scher, J and Desobry, S (2009). Composition and Nutritional Properties of seeds and oil from *Terminalia*

එබැවින්, ග්‍රාමීය ජනතාවගේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය, ආදායම් උත්පාදනය සහ පාරිසරික තිරසාරභාවය සඳහා සැලකිය යුතු විභවයක් පවතින බෝගයක් ලෙස කොට්ටිමා ශාකය වාණිජකරණය සඳහා යොමුවීමේ කාලීන අවශ්‍යතාවයක් වේ. එහි දී කොට්ටිමාවල පෝෂණ ගුණය ජනගත කිරීම සඳහා ක්‍රමවත් වැඩපිළිවෙළක් අවශ්‍ය වේ. පෝෂණමය වටිනාකමක් ඇති ආහාරයක් ලෙස කොට්ටිමා සඳහා වාණිජමය මුහුණුවරක් ශ්‍රී ලාංකීය වෙළඳපොළ තුළ ගොඩනැගීම මේ සඳහා ඇති හොඳම ක්‍රමයකි. අගය එකතු කළ

නිෂ්පාදන , Ready -to -Cook (RTC) සහ Ready-to-Eat(RTE) නිෂ්පාදන ශාඛ නිෂ්පාදන වශයෙන් ප්‍රචර්ධනය කිරීම සිදු කළ හැකි ය. එමඟින් විශ්වාසදායී ලෙස සේම සහ සහනදායී ලෙස පාරිභෝගික ආකර්ෂණය දිනාගත හැකි අතර නව රැකියා උත්පාදනය සහ කුඩා පරිමාණයේ ව්‍යවසායයන් බිහිවීම සිදු වේ.

රුහුණු විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂිකර්ම පීඨයේ බෝග විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය සහ තාක්ෂණ පීඨයේ ජෛව පද්ධති තාක්ෂණවේද අධ්‍යයනාංශය මගින් කොට්ටම්බා ශාකය සහ එහි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන පිළිබඳව පර්යේෂණ රැසක් මේ වන විට සිදුකරමින් පවතී. එම පර්යේෂණ අතර කොට්ටම්බා මද භාවිතා කර සකසන ලද කෙටි ආහාර සහ කොට්ටම්බා කොළ භාවිතයෙන් නිෂ්පාදනය කර ඇති පරිසර හිතකාමී පිහන් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබා දී ඇත. තෝරාගනු ලැබූ ඉහළ සහ ගුණාත්මක ඵලදාවක් සහිත ශාක දර්ශ තෝරාගෙන සාර්ථක ලෙස බද්ධ පැළ නිෂ්පාදනය කර ඇති අතර ඵලාවරණය මගින් ජීව අගුරු නිෂ්පාදන සිදු කිරීම පිළිබඳව පර්යේෂණ කටයුතු සිදු කරමින් පවතී. මෙයට අමතරව කොට්ටම්බා ඵලයෙන් මදය පහසුවෙන් වෙන් කර ගැනීම සඳහා උපකරණයක් නිර්මාණය සඳහා පර්යේෂණ කටයුතු ආරම්භ කොට ඇත.

බන්ධ	සංයුතිය (mg/100g)
Ca	27.17±0.2
Na	27.72±0.1
K	42.17±0.2
Mg	35.92±0.3
P	24.26±0.2
Fe	6.38±0.2
Zn	1.83±0.1
Cr	1.14±0.1
Ni	0.30±0.1

වගුව 2: කොට්ටම්බා මදයේ පිටි වල ක්ෂුද්‍ර සහ මහා පෝෂක සංයුතිය

මූලාශ්‍රය Olatidoye, O. P., Sobowale, S. S., Akinlotan, J. V and Olorode, O. O (2011). Chemical composition and physicochemical characteristics of tropical almond nuts (*Terminalia catappa* L.) cultivated in South Western Nigeria. *Journal of Medical and Applied Biosciences*, 3:1-10

දේශීය ආහාර සුරක්ෂිතතාවය තහවුරු කිරීමේ හි ලා ප්‍රඵල පරාසයක විහිදුණු විභවයක් ඇති කොට්ටම්බා ශාකයේ නිෂ්පාදන හා ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීම සේ ම

නිෂ්පාදන වාණිජකරණය සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍යමය හා අනිකුත් ප්‍රතිපාදන සකස් කිරීම් කඩිනම් කළ යුතු ය. දරුණු ආර්ථික අර්බුදයකින් පීඩිත ව සිටින රටවැසියන්ගේ පෝෂණ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා කිසියම් හෝ සහනයක් ලබා දිය හැකි මෙවැනි අවස්ථා හඳුනාගෙන සුදුසු වැඩපිළිවෙලක් සැකසීම සියලු වගකිය යුත්තන් විසින් තම මව් රට වෙනුවෙන් ඉටු කළ යුතු යුතුකමක් සහ වගකීමක් වෙයි.

ප්‍රයෝජන රැසක් ඇති ග්ලිරිසිඩියා වවඹු

කේ.බී. ගුණරත්න

හිටපු නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ

(පුහුණු)

ව්‍යාප්ති හා පුහුණු මධ්‍යස්ථානය
කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
ජේරාදෙණිය.

ග්ලිරිසිඩියා යනු ශ්‍රී ලංකාවේ වැවෙන බොහෝ ප්‍රයෝජන සහිත වායුගෝලීය නයිට්‍රජන් තිර කොට පසට ලබාදිය හැකි කවුරුන් දන්නා රනිල කාණ්ඩයට අයත් විදේශීය ශාකයකි. ඉති ශාකයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවට හඳුන්වා දුන් අතර පසුව තේ, බුලත්, ගම්මිරිස් වැනි බෝග සඳහා ආවරණ සහ ධාරක ශාකයක් ලෙස භාවිතා විය. ආසන්න ව විශේෂ දහයක් පමණ හඳුනා ගත හැකි මේ ශාකය දේශීය තත්ත්වයන් සඳහා හොඳින් අනුවර්තනය වී තිබේ. සර්ම කලාපීය තත්ත්ව යටතේ මේ ශාකය හොඳින් වර්ධනය වේ.

මකුලාන, ඇල්බිසියා, නන්වි, සෙවණ කොළ පොහොර වැටහිරියා, ලාඩ්පා, වැටමාර, ගිනිසිරියා යන නොයෙකුත් නම් වලින් හඳුන්වන මෙහි උද්භිද විද්‍යාත්මක නාමය ග්ලිරිසිඩියා සේපියම් (*Gliricidia Sepium*) වේ. බොරලු පස ඉතා යෝග්‍ය වේ. වැලි ලෝම, මැටි ලෝම හා මැටි පසේ ද ග්ලිරිසිඩියා හොඳ වර්ධනයක් පෙන්වයි. වැඩිපුර වැලි සහිත පසෙහි මුල් අවධියේ වර්ධනය මදක් අඩු වේ.

පසේ කාබනික ද්‍රව්‍ය අඩු සහ සෝදා පාච්ච ලක් වූ පස්වල ද මෙම ශාකය හොඳින් වැවෙන බැවින් එවැනි පස් සහිත ඉඩම් පුනරුත්ථාපනයට ග්ලිරිසිඩියා වගාව යොදා ගත හැකි ය.

වගා කිරීමට උපදෙස්

විශ්කම්භය අගල් 01 හෝ 02 සිට ඊට විශාල හොඳින් මේරූ දිගින් අඩි 04ක් පමණ වන දඬු සිටුවීමට යොදා ගත හැකි ය. එසේ වුව ද, සිටුවන උස අනුව ප්‍රතිඵල වෙනස් කළ හැකි වේ. තෝරාගත් දඬුවල පොත්ත දුඹුරු පැහැගත් සෘජු ඒවා විය යුතු ය. සුදු හෝ ලා කොළ පැහැති සරුවට වැඩුණු ලපටි අතු වගාවට සුදුසු නොවේ. කපා ගත් දඬු එදින ම හෝ ඊට පසු දින අනිවාර්යයෙන් ම සිටුවිය යුතු ය. (විශේෂයෙන් වියළි කලාපයේ) තෙත් කලාපයේ කපා ටික දිනක් කෙළින් අතට තබා තෙත බැස යාමට සලස්වයි. ජලය දිගු කාලයක් රැඳී පවතින ඉඩම්වල එම කාලවල දී දඬු සිටුවීමෙන් දණ්ඩ පැළ වුව ද පසුව මිය යනු ඇත.

රෝපණය කිරීම.

ප්‍රධාන වශයෙන් ආකාර හතරක් මගින් පැළ කර ගැනීමේ හැකියාව පවතී.

1. බීජ මගින්

වසරකට එක් වරක් පමණක් උදාවන අනගි අවස්ථාවකි. වසරේ මාර්තු සහ අප්‍රේල් යන මාසයන් හි දී බීජ ලබාගත හැකි වේ. එසේ ලබාගත් සක්‍රීය බීජ උසින් අගල් 06-08 ක් පමණ ද පළලින් අගල් 5ක් පමණ ද වන පොලිතින් අසුරණයකට මතුපිට පස් කොටස් 03කට වැලි සහ කොම්පොස්ට් පොහොර කොටස් එකක් බැගින් මිශ්‍ර කර සාදා ගත් මිශ්‍රණය පුරවා මතුපිට සිට අගල් භාගයක් පමණ යටින් බීජ සිටුවා නිසි පරිදි තෙතමනය හා සෙවණ සැපයීමෙන් මාස 02 - 2 ½ පමණ කාලයට පසු සාර්ථක ශාකයක් ලබාගත හැකි ය.

2. දඬු කැබලි මගින්

මෙය ශ්‍රී ලංකාව තුළ වඩාත් ප්‍රකට ක්‍රමයකි. අතීතයේ දී වැට මායිමට හා බෝග වගාවන් හි ආධාරක ශාකයක් ලෙස මෙය යොදා ගෙන ඇත. එහි දී දුඹුරු පැහැයෙන් යුක්ත විශ්කම්භය අගල් 01ක් හෝ වැඩි, උසින් අඩි හතරක් පමණ වන හොඳින් මේරූ දඬු, පඳුරින් වෙන් කර තෙතමනය සිදි යාමට පෙර එදින ම හෝ පසුදින ඉන්නකින් සාදා ගත් සිදුරක් තුළ ඉන්දවීම මගින් දඬු රෝපණය කරගත හැකි ය.

3. දඬු කැබලි තවාන්

බීජ තවාන් කිරීම සඳහා සකසා ගත් ආකාරයේ පස් මිශ්‍රණය සහිත පොලිතින් අසුරලපණයට විශ්කම්භය අගල් එකට අඩු දුඹුරු පැහැයෙන් යුක්ත මේරූ ග්ලිරිසිඩියා දඬු අගල් 06ක් පමණ ප්‍රමාණයට මුලට සලකුණක් යොදා කපාගෙන අගල් 1ක් පමණ ප්‍රමාණයක් ගැඹුරට සිටුවා බඳුන් අසුරුවා ගෙන, අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට ජලය යොදා එයට ඉහළින් ආරුක්කු හැඩයට වැස්මක් සකසා නැවත වාතය නොයන සේ පොලිතින් භාවිතා කරමින් වැස්මක් යොදා සති 02ක් පමණ කාලයක් තුළ දී පැළ ලබාගත හැකි ය. මාස 1 1/2ක් පමණ

සාත්තු කිරීමෙන් ක්ෂේත්‍රයේ සිටුවිය හැකි සාර්ථක පැළයක් ලබා ගැනීමේ හැකියාව පවතී.

4. එල්.ඩබ්ලිව් ක්‍රමය

මෙය දැනට වැඩිම ඵලදාවක් ලබාගෙන ඇති තවාන් ක්‍රමයයි. මෙහි දී පෙර සඳහන් කළ ආකාරයේම මේරූ අඩි 04ක් පමණ වන දඬු කිහිපයක් මිටියක් සේ බැද සාදා ගත් ආධාරකයට හේන්තු කර පස් ටිකක් යොදා දිනපතා ජලය යෙදීමෙන් මාස 2ක් පමණ කාලයක දී ඉතා සාර්ථක පැළ ලබාගත හැකිය.

සිටුවන ක්‍රමය

ඒ අනුව, අඩි 3x3 (මීටර් 1x1) පරතරයට ග්ලිරිසිඩියා සිටුවීම කළ යුතුයි. මෙහි දී සෑම පේලි 12කට ම අඩි 4ක පරතරයක් පැවතිය යුතු ය. මෙය අවශ්‍ය වන්නේ වගා පාලනය පහසු වීමට හා දඬු ප්‍රවාහනය කිරීමට මාර්ගයක් ලෙස පවත්වා ගැනීමටයි. එක් පැත්තකට මීටර් 4ක පරතරය ප්‍රමාණවත් වන අතර ඉඩමේ හැඩය හා ප්‍රමාණය අනුව හැකිතාක් දුරට පේළි දිගට සකස් කළ හැකි ය. ඉහත සිටුවීම අනුව ප්‍රායෝගික ව ග්ලිරිසිඩියා දඬු අක්කරයකට 3300 ක් (හෙක්ටයාරයකට දඬු 8000ක්) සිටුවීම කළ හැකි වේ.

ග්ලිරිසිඩියා ශාකයේ ප්‍රයෝජන

සත්ත්ව ආහාරයක් ලෙස භාවිතා කළ හැකි ය. හොඳ පෝෂණයක් ඇති ආහාරයක් වන මෙය වියළි තණ කොළ හෝ පිදුරු සමඟ මිශ්‍ර කොට සතුන්ට ලබා දීම සිදුකරයි. මෙමගින් කිරි නිෂ්පාදනය වර්ධනය වෙයි.

ග්ලිරිසිඩියා කොළ කුඩු

සත්ත්ව ආහාර සඳහා ග්ලිරිසිඩියා කොළ එක් කිරීමේ දී පවතින යම් බාධක දුරලීම සඳහා කොළ තවදුරටත් සැකසීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. මේ සඳහා ශ්‍රී ලංකා ජීව බල ශක්ති සංගමය පර්යේෂණ සිදුකරන අතර මේවන විට ආකාර කිහිපයක නිෂ්පාදන සිදු කර ඇත. මෙයින් එක් ක්‍රමයක් නම් ග්ලිරිසිඩියා කොළ අතින් පොඩි කළ හැකි පමණ දක්වා වියළීම සිදු කර කුඩුවන කොළ යම් උපකරණයක් (ගෙදර දී නම් මස් අඹරන උපකරණය) මඟින් කුඩුකර අනෙකුත් සාන්ද්‍ර ආහාර සමඟ හෝ වෙනම ම ජලයේ දියකර අනෙකුත් ආහාර සමඟ ලබා දීමයි.

කොළ පොහොර

ගොවි බිමට පෝෂණය සපයන ස්වභාවික කොළ පොහොරයක් ලෙස ග්ලිරිසිඩියා කොළ යොදා ගත හැකි වේ. වල් පැළෑටි පාලනයට, මතුපිට පාංශු බාදනය අවම කිරීමට පසෙ හි උෂ්ණත්වය අඩු කිරීමට හා තෙතමනය ආරක්ෂා කිරීමට මෙලෙස කොළ පොහොර ගොවිබිමේ දී පසට යොදයි. ග්ලිරිසිඩියා කොළ පොහොරක් ලෙස දරන වටිනාකම ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රායෝගික ව අධ්‍යයනය කර තිබේ. නෙළා ගන්නා ලද සැණින් ග්ලිරිසිඩියා කොළ කිලෝ 50ක් යූරියා කිලෝ 1 ක වටිනාකමකින් යුත් නයිට්‍රජන් ප්‍රමාණයක් ලබා ගත හැකි ය. එයට අමරන ව කොළ පොහොරක් ලෙස මේ කොළවල අඩංගු අනෙකුත් මූලද්‍රව්‍ය වන පොස්පරස්, පොටෑසියම් හා මැග්නීසියම් පසට එකතු වන බැවින් පොහොර යෙදීමේ දී නිර්දේශිත රසායනික පොහොර ප්‍රමාණයන් මදක් අඩුවෙන් යෙදීම සිදුකළ හැකි ය. උදාහරණයක් ලෙස පොල් වගාවේ වැඩුණු පොල් ගසකට වසරකට ලබාදිය යුතු රසායනික පොහොර ප්‍රමාණය ග්ලිරිසිඩියා කොළ පොහොරක් ලෙස යෙදීමේ දී නයිට්‍රජන් 50% පමණ අඩු කළ හැකි ය. එය ඉහත වගුවේ සටහන් වේ.

පොහොර වර්ගය	වසරක රසායනික ප්‍රමාණය (කි.ග්‍රෑම්)	ග්ලිරිසිඩියා කිලෝ 50ක් යෙදූ පසු
යූරියා	0.8	-
එස්පාවල ඇපටයිට්	0.6	0.35
මියුරේට් ඔෆ් පොටෑෂ්	1.6	1.0
ඩොලමයිට්	1	0.5

බල ශක්තිය ලබා ගැනීම

විශේෂයෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින බල ශක්ති අර්බුදය නිසා කර්මාන්තශාලාවලට අවශ්‍ය තාප ශක්තිය ලබා ගැනීම සඳහා ඉන්ධන වෙනුවෙන් විශාල මුදලක් ගෙවීමට සිදු වේ. බොහෝ විට, මේ ඉන්ධන ලෙස යොදා ගනු ලබන්නේ බනිෂ් තෙල් ය. මේ නිසා රටේ මුදල් විශාල ප්‍රමාණයක් වෙනත් රටවලට ගලා යයි. එබැවින්, මේ බල ශක්ති අවශ්‍යතාවය, දේශීය සම්පතක් වන ග්ලිරිසිඩියා මඟින් සපුරා ගැනීමට හැකිනම් එමඟින් විශාල මුදල් ප්‍රමාණයක් රටට ඉතුරු වන අතර, එම මුදල් ග්‍රාමීය මට්ටමේ ජීවනෝපායයක් ඇති කිරීමට යොදා ගත හැකි ය.

ග්ලිරිසිඩියා වගා කිරීමේ වැදගත්කම හා වාසි

- ග්ලිරිසිඩියා මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 1200ක් පමණ ඉහළට වගා කළ හැකි ය
- අයහපත් කාලගුණික හා දේශගුණික තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දීමේ පුළුල් හැකියාව
- ඕනෑම දේශගුණික කලාපයක

- පහසුවෙන් පැළවීම
- නිතර නිතර කප්පාදුවට ඔරොත්තු දීම
- වේගයෙන් නැවත නැවතත් ලියළීම
- දරුණු රෝග හා පළිබෝධවලින් තොරවීම
- පොත්තේ කටු හෝ නබර නොමැති නිසා කප්පාදුවට හා හැසිරවීමට පහසු වීම
- සත්ත්ව පාලනයේ දී ප්‍රෝටීන් බහුල සත්ත්ව ආහාරයක් ලෙස යොදා ගත හැකිවීම
- වෙනත් බෝග වගාවන්ට කොළ පොහොරක් ලෙස භාවිතා කළ හැකිවීම
- ග්ලිරිසිඩියා ආහාරයට දීමෙන් කිරි දෙනුන්ගේ කිරි අස්වැන්න වැඩිකර ගත හැකිවීම

ග්ලිරිසිඩියා යනු ආර්ථික වටිනාකමක් ඇති ශාකයක් බව මෙයින් පැහැදිලි වේ. ඉතා හොඳින් වැවිය හැකි මෙම බෝගය මඟින් අමතර ආදායමක් උපයා ගත හැකි ය. වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවල වානිජ වගාවක් ලෙස මෙය වගා කිරීමට පටන් ගෙන ඇති අතර කිලෝ එකක් සඳහා ප්‍රශස්ත මිලක් ද ගෙවනු ලබයි. විවිධ ආයතන මඟින් මිල දී ගෙන තාප ජනනය සඳහා යොදා ගැනීම ද සිදු කෙරේ. එබැවින් ශ්‍රී ලාංකිකයන්ට අමතර ආදායමක් උපයා ගැනීමට හැකි වේ.

සිරිලක දේ සිරි සැප දේ

ඩී.එම්.ඩබ්.ඒ.කේ. දිසානායක
තාක්ෂණ සහයක (කෘෂි ව්‍යාප්ති)
 නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ (බීජ) කාර්යාලය
 පැල්වෙහෙර

“මොකක්ද දරුවෝ මේ..... කරන්නේ.. ඔය ගස් ටික විනාශ කොරන්න ද හදන්නේ.....”

“අතේ අප්පවිවී..... මේ ගෙදර තියෙන කතුරු මුරුංගා ගස් ටික කප්පාදු කරලා ආන්න කියලා.....”

“ඒ..... මොකද අප්පේ...ඒ.....”

“පොඩි උන්ට අද දවල්ට කන්න දෙයක් නෑ..... නොවැ අප්පවිවී

“ඉතිං උඹ මොකෑ..... දැන් ඔය කොරන්න හදන්නේ.....”

“මේ කතුරු මුරුංගා කොළ ටික කඩලා කඩට ගිහින් දිලා මේ දරුවන්ට කන්න දෙයක් ගේන්නයි හදන්නේ.....”
 මොකක් ද බොල උඹ ඒ කියපු හරුපේ ආයේ පාරක් කියහන් බලන්න.

“නෑ..... අප්පවිවී මේ කතුරු මුරුංගා කොළ ටික කඩට දෙන්න කියලා.

ඔය ටික ඔය කිරි සප්පයින්ට හදලා දුන්න නම් කොච්චර වටිනව ද බොල සිරිලක දේ සිරි සැප දේ” කියලා කියමනක් තියෙනවා උඹලා ඒ ගැන දන්නවා ද?

මොනා කරන්න ද අප්පවිච්චි... උන් කන්නේ අර කඩපිල්වල තියෙන එළවළු ජාති නොවැ.....

මොනා බොල... උඹලා දරුවන්ට අපේ දේවල් කන්න උගන්නලා නැද්ද බොලව්. ඔය දේශ දිපංකර වල ඉදලා එන සැර බෙහෙත් ජාති දාලා හදන කඩපිල් වල වේලි වේලි තියෙන මළ ජරාව ගන්න ද බොල මෙව්වර වටිනා කියන දේවල් තුට්ටු දෙකට දෙන්න හදන්නේ.. අනේ ඇත්තට රටකට ගිය කලක් රටේ ලෝකේ ඇත්තන් පෝසත් කොන්න තනන කැතිල්ලක් උඹලා ගේ ඔළුගෙඩිවල මැටි පිරිල ද බොලව්.

අනේ මන්දා අප්පවිච්චි අපි දන්නවා මේවා ගොඩාක් වටිනා කියන ගුණදායී දේවල් කියලා ඒත් මේ දරුවෝ..... මේවා කන්න අදිමදි කරනවානේ..... හැමදාම උන් බඩගින්නේ තියන්න බැ.....නේ.....උන් ආසා දෙයක් කන්න දීලා බඩ ගෙඩිය පුරවනවා මිසක් අපි වෙන මොනවා කරන්න ද? අප්පවිච්චි.....

මොනවා කපා කරනවා බලන්න උන්ට.....මං කපා කරනවා කියලා.....

පුතාලා මේ.....න් ලොකු අත්තා කතා කරනවා විගහින් වරෙල්ලා.....

හොඳයි අප්පවිච්චි මේ අපි එනවෝ.....

මොකැ..... බොල උඹලාගේ අප්පා කියන්නේ..... මේ වටපිටාවේ තියෙන ගහ කොළවල එල ජාති උඹලා ඉඩ ගෙඩියට දාගන්න අදි මදි කරනවා කියන්නේ.....

අනේ ලොකු අත්තේ අපි ඕවා කාලා නැ.....නේ..... අපේ අම්මා ඕවා හදන්නේ නැ.....නේ.....

මොනවා බොල.....අපේ මේ සිංහලයා ගේ කම්මැලිකම තමා මේ වටිනා කියන ජාති නැති බංගස්ථාන වෙන්න මුල. අනේ මන්ද කවදා මේ රට ගොඩ ගන්න ලැබෙයි ද කියලා..... දැන්වත්, ඔය කම්මැලිකම අතහැරලා හොයලා බලලා දැන කියාගෙන අපේ දේවල්වලට පුරුදු වෙන්න කාලය ඇවිත්. අතපය ගසලා දාලා නැහිටියව් බොල දැන්වත් ඔය දේශ දිපංකර ඇත්තන්ට වහල් නොවී.....

මේ ඊයේ පෙරේදා මං අහගෙන බොලව් වැර්ලස් ඒකෙනුයි රූප පෙට්ටියෙනුයි කියනවා අපේ මේ පුංචි ඇත්තෝ මන්ද පෝෂණයෙන් පෙළෙනවාලු බොල..... අනේ අතිවිචං රටකට යන කලදාසාවක්. මොකැ... කොන්න ද, මං..... දන්නා බොලව් මේ ඊයේ පෙරේදා ඉදලා මේ රටේ ජීවත් වෙන්න අමාරු බව. මං ජීවිතේට අහපු කියපු දේවල් ද බොල මේ.... තේ කොළ සීනි ටික ගන්නත් කාසි මහ ගොඩාක් ඹනෑ බව..... දැන් අපේ අත්ත මුත්තා ගේ කාලයට යන්න අවස්ථාව ඇවිත්.එහෙම උනේ නැත්නම් ජීවත් වෙන එක ඉස්සරහට හරිම අමාරු වෙයි දරුවෝ..... මං මේ ආදරෙන් කියන්නේ.....අනික නිරෝගී දරු පරපුර ඇති කොර ගන්න ඒකත් හරිම අමාරු වෙයි.

මොනා කරන්න ද අප්පවිච්චි මස්, මාළු, කිරි ටිකත් මේ ගෙදරට ගෙනාපු දවසක් මගේ මතකයේවත් නැ.....මේ ඊයේ පෙරේදා ආණ්ඩුවෙන් පත් කොරපු වින්නඹු අම්මණ්ඩි කිව්වා මේ

දරුවන්ට මන්දපෝෂණය ද මොකක්දෝ කියලා.....

ඇ..... බොල මට නම් හිතා ගන්නත් බැ..

උන් බඩගින්නේ තියන්නේ නැතිව ඔය කන්න කැමති දෙයක් හදලා දීලා බඩගෙඩිය පුරවන එක තමා අපි කොන්නේ... ඉතිං අපි කියලා මොනා කරන්න ද? මේ අපේ මායිමා ලැස්ති වෙනවා දේශ දිපංකරයක රස්සාවකට යන්න..... මුත්ගේ බඩකටවල් පුරවන්න විදිහක් නැති හිත්දා.....

මොනා කන්න ද? කාසි පනම් තියෙනවා නම් ඇති තරම් කන්න ජාති. මේක මහ දුර්භික්ෂ කාලයක්..... කොව්වර සල්ලි තිබුණත් මදි ජීවත් වෙන්න.....

එහෙම කියන්න එපා දරුවෝ මේ සිදාදියේ ඇත්තන්ට වගේ නොවේ අපිට..... මේ එළියට පෙහෙලියට බැහැපුවාම කන්න බොන්න ඇති තරම් තියෙනවා. අපට අපේ දේවල් ගැන වටිනාකමක් නැති හැටි බලහන් දරුවෝ.. අපට එක එක කාලෙට කන්න බොන්න ඇති තරම් තියෙනවා..... කොස් කාලෙට කොස්, දෙල් කාලෙට දෙල්, වරදින්නේ නැ..... හැම ගහකම ගෙඩි පිරිලා බලන්න දුකේ බැ.....

අපේ අත්තලා මුත්තලා ගේ කාලේ මුළු රජරට ම විනාශ වෙලා අපේ ඇත්තන් මේ මලය රටට අවේ මේකේ ඇති තරම් කොස් දෙල් කන්න තියෙන හිත්දා.... වි ගොවිතැනක් කොර ගෙන බත බුලතින් සරුසාර වෙනකම් කන්න බොන්න ජාති ඇති තරම් තියෙන නිසා..... කොස් ගෙඩිය මලෙන් එළියට ආපු වෙලේ ඉදලා පැහිලා ඉදෙනකම්ම කැමට ගන්න පුළුවන්. අනේ මන්දා..... මේවා තියෙන කාලෙට කොව්වර නම් ගස් පල්ලේ ඉදිලා වැටිලා විනාශ වෙනව ද කෝ කවුරුත් මේවා හරියට එල ප්‍රයෝජනයට ගන්නවා ද?. හොඳට පැහිලා තියෙන කොස් දෙල් තම්බලා වේලලා තියා ගත්තාම මුළු අවුරුද්ද ම කන්න පුළුවන්. අනික කිරිකොස් මාළුව අපේ කිරිදෙන අම්මාවරුන්ට කිරි ශක්තිය වැඩි කොන ඉස්සරම් කැමක්. අනික මේවා ඉඳුණු පසු වරකා හරි වැල හරි විදිහට පලතුරක් ලෙස ආහාරයට ගන්න පුළුවන්. බඩගින්න නිවන කැමක් විදිහටත්, නැති කෙනෙකුට උනත් දෙන්නත් පුළුවන්නේ.....එක වේලක් හරි කෙනෙකගේ බඩ පුරවන එක කොව්වර පිනක් ද දරුවෝ.....? මේ කාලේ හැටියට..... අනික අපේ අත්ත කියලා තියෙනවා කොස් ඇට දහයක් බිත්තර එකක ගුණ තියෙනවා කියලා. ගෙදර තියෙන ඉඳුල් ටික ප්‍රයෝජනයට ගෙන ඔය ගං කුකුල්ලු කිහිපදෙනෙක් ඇති කොර ගත්තනම් බිත්තර ගන්න කාසි පනම් වියදම් කොරන්න ඕන වෙන්නේ නැ..... ඔය කඩවල්වල තියෙන බිත්තරවලට වඩා ගොඩාක් වටිනවා. අනික ඔය වැටවල්වල තියෙන අගුණකොළ, වැල් දොඩම් කොළ, කිරි හැන්ද, වගේ කොළ ජාතිත්, කරල් සැබෝ, කුප්පමේනියා, මොණරකුඩුම්බිය, කොටුකොළ, මුකුණුවැන්න, කතුරුමුරුංගා, මුරුංගා, සාරණ වගේ දේවල් අපේ කැම

මේසයට එකතු කර ගන්න කොහොමවත් මැලි වෙන්න එපා පුතේ.....

අනික අපේ රටේ හැම තැනම ලොකු කුඩා වැව් තියෙනවා. මේවායේ වතුර අඩු වෙන කාලෙට නොමිලේ ම වැව් මාළු කන්න ලැබෙනවා. ඔය අයිස් පෙට්ටි වල තියෙන එක එක බෙහෙත් දාලා තියෙන මාළු වගේ නොවේ මේවා හරිම රසයි, ගුණයි. අපේ සිංහල භාලේ බත් එක්ක මේවා මුහු වෙන කොට ඒ රස තාමත් මට දැනෙනවා. කටට කෙළක් එනවා. අපේ අම්මාගේ අත් ගුණේ තමයි ඉතිං.... ඒකත් ඉතිං කරුමෙක මහත අපේ ගේ බිම්වලටත් දේශ දීපංකර වල නානා ප්‍රකාර බෙහෙත් ජාති පුරුදු කොරලා දැන් එවා නැතුව ගොයිතැන් කොන්න බැරි තත්ත්වයක් ඇවිත්..... ලෑලා, කනසා, තිත්ති වගේ මාළු ජාති විතරක් නොවෙයි. අද ඇළක, දොළක ඉස් ගෙඩියෙක් බෙහෙතකටවත් හොයා ගන්න තියෙනවා ද බොල? මේ කරුමක්කාර බෙහෙත් ජාති අපේ කෙත්වලට පුරුදු කොරලා

අපේ ඇයෝ අනාදිමත් කාලෙක ඉඳලා උදේට බිව්වේ කොළ කැද..... එහෙම නැත්නම් එළකිරි.... අනේ අප්පව්ව්..... අපේ උන්ට එළකිරි බොන්න බෑ..... නේ..... ඒ මොකද බොල? මේ දරුවන්ට සෙම.

උඹලා ඒ ටිකත් විකුණනව ද බොල?

නැතුව වෙන මොනා කරන්න ද අප්පව්ව් මට කියන්නේ.....?

බොන්න බැරිනම් මොකක් හරි විකල්පයක් තියෙන්න එපායෑ... ඊට පස්සේ කඩේ තියෙන කිරි පිටි ගෙනත් බොනවා.

ඊට වඩා හොඳයි කැද බොනවා. හාතාවාරිය, කොටුකොළ, ඉරමුසු, මුකුණුවැන්න, කරල්සැබෝ,කුප්පමේනියා, කරපිංවා, පෙනෙල කොළ, ජාති යහමින් දාලා අපිට ඇති තරම් කැදවර්ග හදා ගන්න පුළුවන්. අද අපේ සමහර ලෙඩට දුකටත් මේ කැද ජාති පාවිච්චි කරනවා නම් ගොඩක් ගුණදායකයි. එදා අපේ රට පාලනය කරපු විජාතිකයින් අපව සමච්චලේට ලක්කරලා තියෙනවා අපි කැද බොන ජාතියක් කියලා. දැන් ඒ ගොල්ලොම තමා අපට කියන්නේ කැද බොන්න කියලා අපේ පැරණි පුරුදු නැති බංගස්ථාන කොළේ මේ ඇයින් ම තමා. කාරි නෑ කාරි නෑ. අපි අපේ පැරණි පුරුදුවලට යන්න කාලය බොහොම ළඟයි. මොනා කරන්න ද බං අපි දැන් ඒ පුරුදු නැති බංගස්ථාන කරගෙන දගලනවා.

මං හිතන්නේ දරුවෝ..... දැන් හොඳම කාලය තමා අපේ පරණ පුරුදු ඇති කොර ගන්න. නැත්නම් අපට බඩගින්නේ මැරෙන්න තමා වෙන්නේ.....

සරු පොළවක් තිබෙන රටේ මේ ගහකොළ හැදෙන රටේ නුඹ ඉපදුණු ලක් දෙර ණේ නුඹත් රජෙකි මේ සෙව ණේ